

LKU

Kredito unijų grupė

Lietuvos centrinės kredito unijos

2024 m. tvarumo ataskaita

TURINYS

1. Kaip mes jungiame ir vienijame	3
2. Kaip mes veikiame aplinką	15
3. Kaip mes įgyvendiname socialinę atsakomybę	20
4. Kaip valdoma mūsų organizacija	28
5. Apie šią ataskaitą	33
6. Priedas Nr. 1 – GRI rodiklių sąrašas	36
7. Priedas Nr. 2 – ESG valdymo materialumo įvertinimas	38

1

Kaip mes jungiame ir vienijame

- 1.1. Kas yra LCKU
- 1.2. Tvarumas mūsų organizacijoje
- 1.3. Mūsų tvarumo valdymo strategija
 - 1.3.1. Aplinka
 - 1.3.2. Socialinė atsakomybė
 - 1.3.3. Valdysena
- 1.4. Materialumo įvertinimas
- 1.5. Mūsų iniciatyvos: stipriname žmonių ryšius ir puoselėjame aplinką
- 1.6. Mūsų vertybės
- 1.7. LCKU ir LKU grupės veikla
- 1.8. Mūsų organizacijos struktūra
- 1.9. Mūsų veikla asociacijose
- 1.10. Mūsų finansiniai rodikliai

KAIP MES JUNGIAME IR VIENIJAME

1.1. Kas yra LCKU

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau – **LCKU**) yra pirmoji ir didžiausia centrinė unija Lietuvoje, 2024 m. gruodžio 31 d. vienijusi 45 iš 59 Lietuvoje veikiančių kredito unijų. LCKU narės kredito unijos turi daugiau negu 100 klientų aptarnavimo vietų tinklą visoje šalies teritorijoje. LCKU ir visos LCKU narės kredito unijos sudaro Lietuvos kredito unijų grupę (toliau – **LKU grupė**). LCKU teisės aktais priskirta pareiga palaikyti savo narių kredito unijų likvidumą, užtikrinti jų mokumą, stebėti ir tikrinti jų prisiimamą riziką. Taip sustiprinamas kredito unijų veiklos priežiūros modelis, nes Lietuvos bankas prižiūri tiek kredito unijas, tiek LCKU.

LCKU vizija: būti pagrindiniu kredito unijų pasirinkimu ir finansų partneriu.

LCKU misija: esame artima bendruomenių finansinė partnerė, padedame joms stiprėti ir vystytis.

1.2. Tvarumas mūsų organizacijoje

Šią ataskaitą norime pradėti pasidalindami savo požiūriu į tvarumą organizacijoje. LCKU ir mūsų narės kredito unijos savo veikloje didelį dėmesį skiria subalansuotai veiklos strategijai, indėliui į tvarią visuomenę ir savo poveikiui aplinkai. Siekdami veikti kaip tvarus verslas, parengėme LKU grupės tvarumo valdymo strategiją, kurioje išsikėlėme tikslus ir uždavinius, padėsiančius kurti teigiamą poveikį aplinkai ir visuomenei.

Norime prisidėti prie tvaresnės ateities, todėl pradedame nuo savęs. Parengta strategija padeda didinti visų LKU grupės narių sąmoningumą apie tvarumą. Tikime, kad mūsų kuriama vertė prisideda prie visuomenės gerovės.

Mūsų iškelti tvaraus augimo tikslai ir jiems pasiekti naudojami būdai atitinka Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, kuriuos patvirtino Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja 2015 m.

Dalyvaujame Lietuvos raudonojo kryžiaus iniciatyvoje „Šviesių minčių Kalėdos“ →

Siekdami Paryžiaus klimato susitarime iškelto tikslo išlaikyti „vidutinės pasaulinės temperatūros kilimą gerokai mažesnį nei 2°C“ bei Europos Sąjungos tikslo iki 2050 m. tapti klimatui neutraliu žemynu, siekiame mažinti savo vykdomos veiklos poveikį aplinkai. Tai darome šiais būdais:

- **Tvarus augimas:** kuriame žalesnius finansinius produktus, didiname tvarių investicijų dalį, mažiname išteklių vartojimą. Džiaugiamės prisijungę prie atsinaujinančius energijos išteklius palaikančių verslų gretų – 2024 m. LCKU biuro sunaudojama elektra yra 100 proc. tvari, o beveik pusę elektros energijos poreikio padengia nutolusi saulės elektrinė „Ignitis saulės parke“.
- **Švietimas ir įtrauktis:** aktyviai prisidedame prie finansinio raštingumo didinimo bei tvaresnių finansų valdymo praktikų formavimo, didiname finansinių paslaugų prieinamumą, įtraukiame darbuotojus, stipriname bendruomeniškumą per įvairias veiklas ir iniciatyvas, mažiname nelygybę darbo vietoje, diegiame socialines vertybes per bendradarbiavimą ir partnerytę.
- **Atsakinga veikla:** stipriname atitikties praktikas ir komandos kompetencijas, užtikriname duomenų saugumą.

Jvertinę mūsų veiklos pobūdį, tikime, jog galime reikšmingai prisidėti siekiant šių bendrų tikslų:

13 tikslas: kova su klimato kaita

Aktyviai siekiame savo veikloje mažinti tiesiogines emisijas ir taip prisidėti prie klimato krizės valdymo. Taip pat esame įsitikinę, kad LKU grupės paslaugomis besinaudojantys klientai taip pat prisideda prie klimato kaitos mažinimo – įsigydami saulės elektrinę, mažiau taršią transporto priemonę ar efektyvindami verslo procesus.

12 tikslas: atsakingas vartojimas ir gamyba

Turėdami patikimą finansinį pagrindą, mūsų klientai prisideda prie vartojimo mažinimo ir gamybos modelio optimizavimo bei efektyvinimo. Mūsų grupė taip pat prisideda šviečiant verslą ir visuomenę apie šį tikslą.

11 tikslas: darnūs miestai ir bendruomenės

Esame įsitikinę, jog stiprindami miestų bendruomenių finansines, aplinkos apsaugos bei socialinės atsakomybės žinias, sukuriame įtraukesnę, atsparesnę ir darnesnę visuomenę. Ypač tikime, kad dėl LKU grupės paslaugų gero pasiekiamumo regionuose, mes prisidedame mažinant socialinę atskirtį.

5 tikslas: lyčių lygybė

LCKU vadovaujasi lygių galimybių doktrinomis – organizacijoje sukurtos vienodos sąlygos visais lyčių lygybės aspektais. Kolegų niekaip nediferencijuojame nei pagal lytį, nei pagal amžių, nei pagal išsilavinimą ar kitus socialinius aspektus. To paties tikimės ir iš mūsų suinteresuotų šalių.

8 tikslas: deramas darbas ir ekonomikos augimas

Tiek pati LCKU komanda, tiek organizacijos veiklą prižiūrinčios institucijos ir Lietuvos Respublikos teisės aktai užtikrina, kad visi LCKU dirbantys žmonės turi orią darbo vietą, teisingą atlyginimą, yra apsaugoti nuo darbo teisės pažeidimų ir dalyvauja kuriant ekonominę gerovę.

9 tikslas: pramonė, inovacijos ir infrastruktūra

Visos LKU grupės išskirtinumas – didelė patirtis dirbant su smulkesniais verslais, kuriems inovacijos ir verslumas, sudarytos sąlygos naudotis finansinėmis paslaugomis ir panaikinta skaitmeninė atskirtis reiškia galimybę augti ir kurti vis didesnę pridėtinę vertę šaliai ir jos žmonėms. Tikime, jog finansiškai stiprus verslas kuria kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, kuri prisideda prie ekonominės plėtros ir žmonių gerovės.

10 tikslas: mažesnė nelygybė

LKU grupės paslaugos prieinamos itin plačiai visuomenės daliai. Taip nukreipiame savo energiją į nelygybės mažinimą, socialinę, ekonominę ir politinę visų žmonių įtrauktį ir lygių galimybių užtikrinimą.

16 tikslas: taika, teisingumas ir stiprios institucijos

Griežtai vadovaujamės tiek vidaus, tiek priežiūros institucijų dokumentais, šalies įstatymais. Aktyviai dalyvaujame Lietuvos bankų asociacijos veikloje, kaip socialinis partneris prisidedame prie sprendimų priėmimo ir atliepiame mūsų klientų lūkesčius.

17 tikslas: partnerystės siekiant tikslų

LKU grupė įsipareigojusi veikti skaidriai, tad kruopščiai teikiame finansines ataskaitas ir atsakingai mokame mokesčius į valstybės biudžetą. Taip pat esame socialiai atsakingas partneris, aktyviai skiriame savo laiką savanorystei.

1.3. Mūsų tvarumo valdymo strategija

LKU grupės tvarumo valdymo strategijos tikslas – sukurti veiksmingą ESG rizikos valdymo sistemą, apimančią ESG rizikos priėmimo, vertinimo, stebėjimo, kontrolės ir rizikos mažinimo procesus bei priemones, ESG klausimus integruojant į pagrindines kitas LKU grupės išskirtas rizikas (kredito, likvidumo, operacinę ir kita).

Strategija apima visas tris tvarumo sritis – aplinkos, socialinę ir valdymo. Kiekvienai iš šių sričių numatyti ilgalaikiai strateginiai tikslai (iki 10 metų), o jų įgyvendinimui įvardinti trumpo (iki 1 metų) bei vidutinio (iki 3 metų) laikotarpio tikslai. Visos išskirtos kryptys yra suderintos su Jungtinių Tautų (toliau – JT) darnaus vystymo tikslais.

Strategija parengta remiantis atliktu LKU grupės materialumo įvertinimu ir yra įgyvendinama remiantis LKU grupės tvarumo valdymo strategijos įgyvendinimo planu.

1.3.1. Aplinka

Siekiant Darnaus vystymosi tikslų bei Europos Sąjungos tikslo iki 2050 m. tapti klimatui neutraliu žemynu, poveikio klimatui mažinimas LKU grupėje įvardijamas kaip pagrindinė aplinkos apsaugos rizikos valdymo kryptis. Tam pasiekti numatytos priemonės:

- žalių produktų iniciatyvos;
- tvarių investicijų didinimas;
- išteklių vartojimo mažinimas.

1.3.2. Socialinė atsakomybė

LKU grupė itin aktyviai prisideda prie visuomenės finansinio raštingumo ir praktikų formavimo visuomenei, todėl svarbus didesnis visuomenės įtraukimas ir socialinės atsakomybės vertybių diegimas pačioje organizacijoje. Tam pasiekti numatytos priemonės:

- finansinių paslaugų pasiekiamumo didinimas;
- darbuotojų įtraukimas;
- bendruomeniškumo stiprinimas;
- nelygybės mažinimas;
- socialinių vertybių diegimas per bendradarbiavimą ir partnerystę.

1.3.3. Valdysena

LKU grupėje siekiama vadovautis atsakingais veiklos principais visuose organizacijos lygiuose bei atsakingai spręsti duomenų apsaugos klausimus. Tam pasiekti numatytos priemonės:

- stiprinti atitikties valdymo praktikas;
- stiprinti komandos kompetencijas;
- užtikrinti duomenų valdymo saugumą.

1.4. Materialumo įvertinimas

Vadovaujamės LCKU Stebėtojų tarybos patvirtinta strategija ir atliktu ESG materialumo įvertinimu bei jų pagrindu sukurta veiksminga ESG rizikos valdymo sistema, apimančia ESG rizikos prisiėmimo, vertinimo, stebėjimo, kontrolės ir rizikos mažinimo procesus bei priemones, ESG klausimus integruojant į pagrindines kitas LKU grupės išskirtas rizikas (kredito, likvidumo, operacines ir kitas).

Nuo tvarumo neatsiejamų rizikų stebėsena ir valdymas, susiję su duomenų rinkimu, analize, procesų kūrimu ir integracija į metodiką, LKU grupėje vyksta centralizuotai per LCKU, t. y. kredito unijose įdiegiant tik svarbiausius procesus, užtikrinančius tinkamą minėtų rizikų valdymą visoje grupėje.

Su išsamiau 2024 m. LKU grupės ESG valdymo materialumo įvertinimu galite susipažinti šios ataskaitos Priede Nr. 2.

1.5. Mūsų iniciatyvos: stipriname žmonių ryšius ir puoselėjame aplinką

Tikime, kad pokytį galime daryti ir savo kasdienėje veikloje, todėl aktyviai dalyvaujame įvairiose socialinėse akcijose ir iniciatyvose.

Kartu su LKU grupe ketverius metus iš eilės rengiame kalėdinę gerumo akciją, per kurią atsigręžiame į vis kitą organizaciją ir asmenų grupę. Šios akcijos tikslas – priminti, kad gerumas slypi žmogiškajame ryšyje.

2024 m. LKU kredito unijų grupė kiekvienos kredito unijos gimtadienį minėjo šiek tiek kitaip – vietoje tradicinių dovanų siuntimo LCKU nusprendė padovanoti „Aukok.lt“ kuponus, suteikiant galimybę pačioms unijoms pasirinkti organizaciją ar projektą, kuriam nori skirti paramą.

„Aukok.lt“ – vienintelis aukojimo internetu portalas Lietuvoje, veikiantis nuo 2009 m. Tai saugi, skaidri ir patogi platforma, kuri sujungia norinčius padėti su tais, kuriems pagalbos labiausiai reikia.

Šis sprendimas leido ne tik atsisakyti dovanų pakavimo bei siuntimo ir taip tausoti aplinką, bet ir drauge prisidėti prie reikšmingų iniciatyvų. Kiekvienas „Aukok.lt“ kuponas tapo geru darbu.

Penktus metus iš eilės LCKU inicijuoja šventinę paramos akciją ir dalį kalėdinių dovanų biudžeto skyria prasmingiems darbams. 2024 m. suvienijome jėgas su Lietuvos raudonuoju Kryžiumi, dalyvaudami iniciatyvoje „Šviesių minčių Kalėdos“.

Kartu siekėme padėti senjorams, kurie dažnai lieka vieni šventiniu laikotarpiu, atrasti Kalėdų džiaugsmą.

LCKU darbuotojai savo iniciatyva kelerius metus iš eilės bendradarbiauja su SBĮ Kauno rajono socialinių paslaugų centru ir renka šventinę paramą nepriteklui gyvenantiems vaikams.

Skatindami darbuotojų subalansuotą gyvenimo būdą ir fizinį aktyvumą, dalyvaujame ėjimuose ir bėgimuose. LCKU remia didžiausią bėgimo renginį Kaune – „Akropolio“ maratoną. IKI „Ėjimo varžybose 2024“ kartu nuėjome iki masiškiausios įmonės titulo (daugiau nei 30 dalyvių, atstovavusių LCKU komandai).

Tikime, kad nuo tvarios visuomenės būvio neatskiriama taika, todėl aktyviai rūpinamės krašto gynyba, pavyzdžiui, Kėdainių krašto kredito unija nupirko ir šauliams perdavė mokomuosius dronus, kurie būtini šaulių treniruotėms ir mokymams.

Taip pat nuo 2023 m. bendradarbiaujame su projektu „Pasodink medį“ ir LKU grupės unijų gimimo dienos proga dovanojame medelius, o projekto iniciatoriai pasirūpina jų sodinimu. Dovanojamų medelių skaičius atitinka kiekvienos kredito unijos jubiliatės amžių. Iniciatyva tęsta iki 2024 metų vidurio. Už šią iniciatyvą buvome įvertinti „Climate Hero“ ženkleliu.

1.6. Mūsų vertybės

Sąžiningumas:

išteklius naudojame taupiai, nariams siūlome naudingiausius sprendimus.

Kompetencija:

tobuliname gebėjimus, įgūdžius ir žinias, mokomės iš geriausių kredito unijų veiklos pavyzdžių ir patirčių tarptautinėje erdvėje.

Bendruomeniškumas:

plėtojame ir skatiname komandinį darbą, partnerystę, kredito unijų, kooperatyvų, bendruomenių ir kitų organizacijų bei institucijų bendravimą. Padedame plėtoti bendruomenių iniciatyvas, gerinančias gyvenimo kokybę įvairiuose Lietuvos regionuose.

Profesionalumas:

esame kompetentingi ir nuolat tobulėjame, siekiame geriausio rezultato, taikome inovacijas.

Reputacija:

veikloje vadovaujamės etika, skaidrumu ir atvirumu.

Atvirumas ir bendruomeniškumas:

skatiname saviraišką, įsitraukimą, nuomonių įvairovę, pagarbą. Dalijamės patirtimi, idėjomis ir informacija.

Atsakomybė:

nuosekliai plėtojame veiklą, prisiimame atsakomybę ne tik už rezultatus, bet ir už pasirinktus gerų rezultatų siekimo būdus.

Lygiateisiškumas ir teisiškumas:

rezultatų siekiame vadovaudamiesi Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos priimtais įstatymais ir kitais teisės aktais.

Lyderystė:

siekiame tapti lyderiais visoms kredito unijoms ir kitiems finansinių paslaugų rinkos dalyviams.

Tobulėjimas:

tobulėjame kurdami ir įgyvendindami pažangias, naudingas kredito unijoms ir bendruomenėms idėjas.

1.7. LCKU ir LKU grupės veikla

2024 m. LCKU vienijo 45 kredito unijas ir daugiau nei 120 tūkstančių narių visoje šalyje. LKU grupės veiklą prižiūri Lietuvos bankas ir LCKU. Taip sustiprinamas kredito unijų veiklos priežiūros modelis, nes Lietuvos bankas prižiūri tiek atskiras kredito unijas, tiek LCKU priklausančią kredito unijų grupę.

LCKU veiklos modelyje nenumatomos galimybės paslaugas tiesiogiai teikti fiziniams ar juridiniams klientams. Mūsų veiklos esmė – užtikrinti sklandų ir skaidrų jai priklausančių narių kredito unijų darbą ir greitą, patogų paslaugų jų klientams teikimą.

Su narėmis kredito unijomis kuriame ilgalaikius, profesionalumu ir aukščiausiais etikos standartais grįstus santykius. Įsiklausome į jų poreikius ir ieškome geriausių teisinių, technologinių ir vertybėmis grįstų sprendimų, užtikrinančių efektyvią veiklą, narių kredito unijų klientų pasitenkinimą, tvarų bendruomenių ir visuomenės vystymąsi.

Užtikriname efektyvią ir stabilią savo narių veiklą ir kontrolę: palaikome jų likvidumą, garantuojame mokumą, stebime ir tikriname jų prisiimamą riziką.

LKU grupė priklauso bendrai mokėjimų eurais erdvei SEPA, bei yra „Mastercard“ organizacijos pagrindinė narė.

Taip pat vykdydami veiklą glaudžiai bendradarbiaujame su partneriais VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“, UAB „ILTE“, Europos investicijų fondu (angl. European Investment Fund) ir kt.

Mūsų veiklos modelis – kredito unijų grupė – leidžia:

- užtikrinti efektyvią ir stabilią visų LCKU narių kredito unijų veiklą ir kontrolę;
- atstovauti savo narių interesams;
- diegti ir taikyti naujoves ir naujas technologijas, atliepančias kredito unijų narių poreikius ir paslaugų pasiūlą;
- teikti įvairias paslaugas kredito unijoms, tarp kurių – personalo valdymo konsultacijos ir specializuoti mokymai darbuotojams.

Šis veiklos modelis suteikia ženklią pridėtinę naudą visoms grupės unijoms: užtikrina greitas ir patogias paslaugas visų narių kredito unijų klientams, leidžia nuolat tobulėti, kelti specialistų kvalifikaciją.

Lietuvos banko suteiktoje licencijoje yra patvirtinta 14 LCKU veiklos rūšių:

1. Indėlių ar kitų grąžintinų lėšų priėmimas iš neprofesionalių rinkos dalyvių
2. Paslaugos, kurias teikiant sudaromos sąlygos grynuosius pinigus įmokėti į mokėjimo sąskaitą, ir visos su mokėjimo sąskaitos tvarkymu susijusios operacijos
3. Paslaugos, kurias teikiant sudaromos sąlygos grynuosius pinigus išimti iš mokėjimo sąskaitos, ir visos su mokėjimo sąskaitos tvarkymu susijusios operacijos
4. Mokėjimo operacijos, įskaitant lėšų, esančių mokėjimo sąskaitoje, atidarytoje mokėjimo paslaugų vartotojo mokėjimo paslaugų teikėjo arba kito mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje, pervedimą: tiesioginio debeto pervedimai, įskaitant vienkartinius tiesioginio debeto pervedimus, mokėjimo operacijos naudojantis mokėjimo kortele arba panašia priemone ir (arba) kredito pervedimai, įskaitant periodinius pervedimus
5. Mokėjimo operacijos, kai mokėjimo paslaugų vartotojui lėšos suteiktos pagal kredito liniją: tiesioginio debeto pervedimai, įskaitant vienkartinius tiesioginio debeto pervedimus, mokėjimo operacijos naudojantis mokėjimo kortele arba panašia priemone ir (arba) kredito pervedimai, įskaitant periodinius pervedimus
6. Mokėjimo priemonių išleidimas ir (arba) gaunamų mokėjimų apdorojimas
7. Pinigų perlaidos
8. Mokėjimo inicijavimo paslaugas
9. Sąskaitos informacijos paslaugas
10. Elektroninių pinigų leidimas
11. Investicinės paslaugos
12. Valiutos keitimo paslaugų teikimas
13. Vertimasis kredito davėjo veikla pagal Ir su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymą
14. Vertimasis vartojimo kredito davėjo veikla

LCKU kartu su Lietuvos banku prižiūri savo narių kredito unijų veiklą ir teikia įvairias finansines paslaugas:

- Priima indėlius ir kitas grąžintinas lėšas
- Skolina (įskaitant hipotekines paskolas) savo narėms kredito unijoms
- Teikia mokėjimo paslaugas
- Atlieka kliringo operacijas tarp savo narių, per Lietuvos banko atsiskaitymų centrą bei kitas kliringo institucijas
- Vertina kreditingumą
- Dalyvauja Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių institucijų inicijuotose programose bei projektuose, skirtuose kredito unijoms
- Išduoda mokėjimo korteles ir kitas mokėjimo priemones bei atlieka operacijas
- Administruoja elektroninės bankininkystės platformą
- Valdo stabilizacijos fondą ir užtikrina savo narių kredito unijų mokumą

Taip pat atstovauja savo narių kredito unijų interesams:

- Palaiko ryšius su panašiomis kitų valstybių bei tarptautinėmis institucijomis, jose atstovauja savo nares
- Priima sprendimus dėl narystės LCKU

1.8. Mūsų organizacijos struktūra

Pagrindiniai LCKU valdymo ir kontrolės organai:

- Valdyba (sudaro penki nariai)
- Stebėtojų taryba (sudaro septyni nariai)
- Audito komitetas (sudaro trys nariai)
- Paskolų komitetas (sudaro penki nariai (ataskaitos periodu sudarė keturi nariai))
- Rizikos valdymo komitetas (sudaro penki nariai)
- Stabilizacijos fondo komisija (sudaro penki nariai)
- Etikos komisija (sudaro keturi nariai)

Sklandų LCKU darbą užtikrina Valdybai atskaitingas administracijos vadovas, kuriam pavaldūs departamentai ir jiems priklausantys skyriai:

- Prevencijos departamentas
- Finansinių rizikų departamentas
- Finansų ir apskaitos departamentas
- Verslo vystymo departamentas
- Teisės ir personalo departamentas
- Priežiūros departamentas
- Kreditų departamentas
- Išdo departamentas
- Informacinių technologijų departamentas
- Vidaus audito taryba

LCKU valdymo ir kontrolės organų nariai, taip pat narių kredito unijų vadovai privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti tokią kvalifikaciją bei patirtį, kuri leistų tinkamai atlikti einamas pareigas. Kredito unijos vadovų kvalifikacijos ir patirties reikalavimus nustato priežiūros institucijos – Lietuvos banko – teisės aktai.

1.9. Mūsų veikla asociacijose

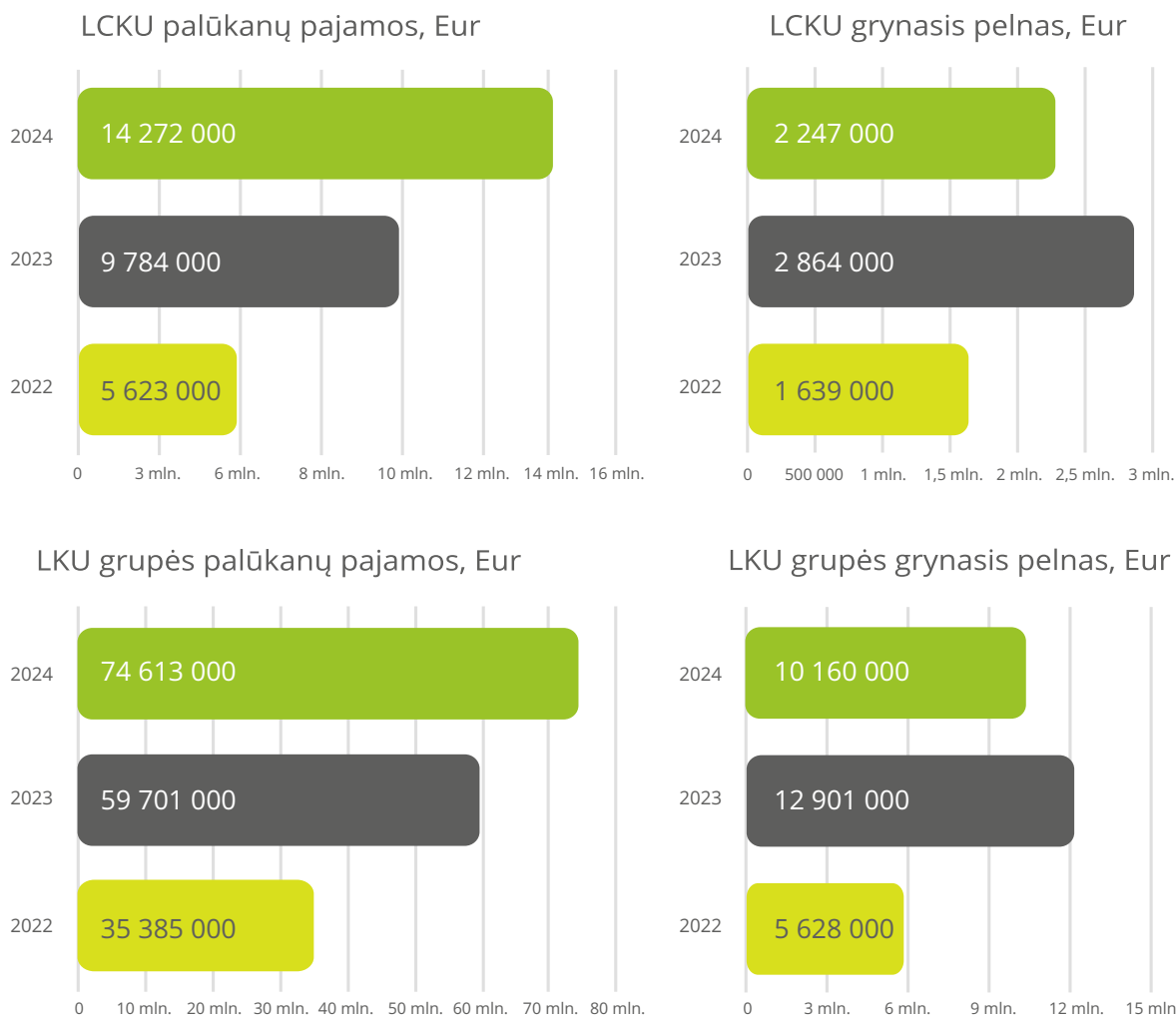
LCKU yra Asociacijos Lietuvos kredito unijos narė, o LCKU vadovas ir valdybos pirmininkas taip pat yra asociacijos valdybos narys. Ši asociacija vienija LKU grupės kredito unijas, o jos tikslas – vieningai ir atsakingai atstovauti bei reprezentuoti narių veikimą visuomenėje ir siekti didžiausio žinomumo bei patrauklumo, įgyvendinant kooperacijos principus bendruomenėje.

LCKU taip pat yra Lietuvos bankų asociacijos narė ir dalyvauja šios organizacijos visuotiniame narių susirinkime, turi balso teisę. Lietuvos bankų asociacijos tikslas – kurti visuomenės gerovę, užtikrinant konstruktyvius, savitarpio supratimu ir pasitikėjimu grįstus klientų, priežiūros ir finansų institucijų tarpusavio santykius.

LCKU yra Kanados „Desjardins“ (kredito unijų judėjimas) tinklo „Proxfin“ narė – dalyvauja visuotiniame narių susirinkime ir turi balso teisę. 2006 m. įkurtas tinklas „Proxfin“ skatina įvairių pasaulyje įsteigtų kredito unijų, jų asociacijų ir „Desjardins Group“ bendravimą ir geriausias praktikas, padėdamas stiprinti jų indėlį bendruomenėse, kurioms teikia paslaugas.

1.10. Mūsų finansiniai rodikliai

LCKU veiklos modelis remiasi pajamų iš palūkanų gavimu. Pastarųjų trejų metų finansinės ataskaitos rodo, kad pajamos iš palūkanų auga. LCKU palūkanų pajamos nuo 5,62 mln. eurų padidėjo iki 14,27 mln. eurų, o LKU grupės palūkanų pajamos augo nuo 35,39 mln. eurų iki 74,61 mln. eurų.

2

Kaip mes veikiame aplinką

2.1. Aplinkos tausojimo iniciatyvos

2.2. LCKU emisijos pėdsakas

2.2.1. Elektros energijos naudojimas

2.2.2. Energija šildymui ir vėsinimui naudojimas

2.2.3. Vandens resursų naudojimas

2.2.4. Kelionės

2.2.5. Naudojamas popierius

KAIP MES VEIKIAME APLINKĄ

ES šalys, vykdydamos Paryžiaus susitarimo įsipareigojimus, iki 2050 m. privalo užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Šiam tikslui įgyvendinti buvo parengta ES strategija – Europos žaliasis kursas. Juo remiama ES transformacija į teisingą ir klestinčią visuomenę, turinčią modernią ir konkurencingą ekonomiką.

Šioje srityje svarbus vaidmuo tenka ir finansų sektoriui. Siekdama prisidėti prie tvaraus verslo ir ekonomikos augimo, LKU grupė daug dėmesio skiria tvarumo klausimams ir įsipareigojimams, susijusiems su aplinkos apsaugos reikalavimais, socialine atsakomybe ir valdysena.

Šiems tikslams įgyvendinti buvo sukurta LKU grupės su tvarumu susijusių rizikų valdymo strategija ir jos įgyvendinimo planas. Pirmiausia buvo atliktas LKU grupės materialumo įvertinimas, jo rezultatai padėjo sukurti veiksmingą ESG rizikos valdymo sistemą: buvo patvirtinta LKU grupės tvarumo valdymo strategija – pagrindinis LKU grupės tvarumo valdymą organizacijoje reglamentuojantis dokumentas.

Atliekant su tvarumu susijusių rizikų vertinimą ir kuriant jų valdymo strategiją, buvo remiamasi gerąja praktika bei galiojančiais su tuo susijusiais dokumentais:

- Europos Centrinio Banko (ECB) parengtu dokumentu „Vadovas dėl klimato ir aplinkos rizikos: priežiūriniai lūkesčiai dėl rizikos valdymo ir informacijos atskleidimo“
- Europos bankininkystės institucijos (EBI) ataskaita „ESG rizikos valdymas ir priežiūra bankuose ir investicinėse įmonėse“
- Europos parlamento ir tarybos reglamentu (ES) 2020/852
- Lietuvos banko valdybos 2008 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Vidaus kontrolės ir rizikos vertinimo (valdymo) organizavimo nuostatų“
- ir kitais

Taip pat atlikus LKU grupės veiklos strategijos atnaujinimą, į LCKU rizikos valdymo organizacinę struktūrą įtraukta su klimato kaita susijusi rizika ir priskirtas už šią riziką atsakingas departamentas – Finansinių rizikų departamentas (FRD).

Siekiant efektyvaus su tvarumu susijusių rizikų valdymo ir iškeltų tikslų įgyvendinimo buvo identifikuoti turimi resursai ir jų poreikis ateityje:

- IT resursai (IT sistemų pakeitimai ar tobulinimai)
- Žmogiškieji ištekliai (atsakingų darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, dalyvavimas Lietuvos bankų asociacijos Tvarumo komitete, dalyvavimas įvairiose konferencijose)
- Išorinių partnerių paslaugos (konsultacijos, atsižvelgiant į tvarumo temos naujumą ir dinamiką)
- Dalyvavimas Lietuvos bankų asociacijos projektuose.

Priimtas sprendimas, kad su tvarumu susijusių rizikų stebėseną, valdymas ir kiti veiksmai LKU grupėje vyksta centralizuotai per LCKU.

LKU grupė, siekdama tvarumo, aplinkos srityje vadovaujasi trimis Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais:

11-uoju tikslu, skatinančiu imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų

12-uoju tikslu, skatinančiu užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius

13-uoju tikslu, skatinančiu pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs

2.1. Aplinkos tausojimo iniciatyvos

LCKU tikslai mažinant poveikį aplinkai:

Tvarių produktų iniciatyvos. LCKU siekia kurti finansinius produktus, kuriais LKU grupės nariai (klientai) būtų skatinami aplinkai palankesni sprendimai, pavyzdžiui, saulės elektrinės, pastatų modernizavimas, investicijos į naujesnius ir modernesnius įrenginius.

Tvarių projektų finansavimo didinimas. LKU grupėje skatinama pritraukti kuo didesnę tvarių projektų dalį per LKU grupės koncentracijos limitus. Tam bus sekamas žaliojo turto rodiklis ir dedamos visos pastangos kuo tiksliau apskaičiuoti ir atskleisti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) efektą iš paskolų ir investavimo veiklos, kuris apskaičiuojamas remiantis ŠESD protokolu (angl. GHG Protocol).

Išteklių naudojimo mažinimas. LKU grupėje siekiama ieškoti sprendimų dėl žaliosios energijos vartojimo didinimo ar kitų išteklių naudojimo mažinimo (popieriaus ar kitų kanceliarinių produktų mažinimas). Tam skaičiuojamas CO2 pėdsakas, kuris nurodo, kokį kiekį CO2 sugeneruoja LKU grupėje vartojami produktai, paslaugos ir kasdienė veikla.

2.2. LCKU emisijos pėdsakas

Siekiant įvertinti LCKU veikloje sugeneruotą CO2 kiekį, nuolat tobulinama CO2 duomenų kaupimo sistema. Toliau lentelėje pateiktas LCKU 2024 m. CO2 duomenų palyginimas su 2023 m.

LCKU ŠESD kiekio struktūra pagal metus ir vertinimo sritis		
Veikla (sritis)	2024	2023
Pirmosios apimties emisijos. Tiesioginiai išmetimai		
Autotransportas. Benzinas (mobilus taršos šaltinis)	13,8	18,1
Autotransportas. Dyzelinas (mobilus taršos šaltinis)	17,7	20,4
Šaldymo agentų sunaudojimas	0,0	0,0
Antrosios apimties emisijos. Netiesioginiai išmetimai		
Elektra (tiesioginiai ir netiesioginiai išmetimai ne nuosavybė ir nuosavybė)	0,2	0,2
Šiluma (tiesioginiai ir netiesioginiai išmetimai ne nuosavybė ir nuosavybė)	6,9	6,7
Trečiosios apimties emisijos. Kitos netiesioginės emisijos šaltiniuose, kurie nepriklauso imonei		
<i>1 kategorija. Nupirktos prekės ir paslaugos</i>		
Popieriaus prekės veislai	0,0357	0,087
Vandens naudojimas, paruošimo paslaugos	0,281	0,331
<i>2 kategorija. Atliekų susidarymas operacijose</i>		
Nuotekos	0,367	0,752
<i>3 kategorija. Verslo kelionės</i>		
Taksi paslaugos	0,384	0,286
I lygio emisijos	31,5	38,5
II lygio emisijos	7,1	6,9
III lygio emisijos	1,338	1,456
Iš viso CO ₂	39,938	46,856
Darbuotojų skaičius	104	94
CO ₂ kiekis tenkantis 1 darbuotojui	0,38	0,5

2.2.1. Elektros energijos naudojimas

LCKU administracijos reikmėms suvartojamas elektros energijos kiekis 2024 m. siekė 100,8 tūkst. kWh. Kitoms veikloms buvo sunaudota 417 kWh elektros energijos.

	2024	2023
Administracija (biuras), kWh	100 809	97 733
Kitos funkcijos, jei tokių yra, kWh	417	347

Elektros energiją LCKU administracijos reikmėms teikia UAB „Ignitis“. Nuo 2022 m. lapkričio mėn. teikiama tik žaliaji energija, gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Šiai energijai pagaminti naudojama mažiau arba visai nenaudojamas iškastinis kuras, todėl žaliaji energija pagaminama gerokai sumažinus arba visiškai be jokio pėdsako aplinkai. Nuo 2024 m. sausio 31 d. LCKU pradėjo eksploatuoti saulės elektrinę „Ignitis saulės parke“.

2.2.2. Energijos šildymui ir vėsinimui naudojimas

LCKU administracijos šildymo reikmėms 2024 m. buvo suvartota 68,69 mW. Šildymą tiekia AB „Kauno energija“. Vėsinimo energijos nebuvo perkama, biure naudojami oro kondicionieriai.

Kaip deklaruojama AB „Kauno energija“ svetainėje, šios įmonės tiekama šiluma – pigiausias ir ekologiškiausias būdas verslui apsirūpinti šiluma. Šiluma gaminama didžiaja dalimi naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

	2024	2023
Administracija (biuras)	68,69	67,433

2.2.3. Vandens resursų naudojimas

LCKU administracijos reikmėms per 2024 m. buvo sunaudoti 962 kubiniai metrai vandens.

	2024	2023
Administracija (biuras)	962	1135

Vandenį administracijai tiekia UAB „Kauno vandenys“, kurie, siekdami tiekti geros kokybės vandenį ir efektyviai surinkti ir valyti nuotekas, yra įdiegę ir nuolat tobulina kokybės ir aplinkos vadybos sistemą, atitinkančią ISO standartus.

2.2.4. Kelionės

LKU grupės narės kredito unijos glaudžiai dirba su fiziniiais ir juridiniais klientais įvairiose Lietuvos vietose. Ir nors šiuolaikinės technologijos suteikia galimybę bendrauti per nuotolį, visgi finansų rinkoje norint užtikrinti saugų, konfidencialų ir efektyvų bendravimą ir paslaugų teikimą, pirmenybė skiriama gyvam bendravimui. Tam darbuotojai naudojami automobiliais, taksi paslaugomis.

LCKU administracijai 2024 m. nuosavybės teise priklausė 1 dyzelinu, 3 benzinu ir 1 benzinu / elektra varomi automobiliai. Dar 2 dyzelinu ir 1 benzinu varomi automobiliai buvo naudojami pagal panaudos sutartis. Hibridinių ar elektra varomų automobilių naudojama nebuvo. Per trejus metus automobilių skaičius beveik nesikeitė.

	2024	2023
Administracija:		
Dyzelinių automobilių skaičius	3	5
Benzininių automobilių skaičius	4	3
Hibridinių automobilių skaičius	1	0

Iš viso per 2024 m. LCKU administracija sunaudojo 10 528 litrų degalų, iš kurių didesnę dalį sudarė benzinas.

	2024	2023
Dyzeliniai automobiliai	4163	5609
Benzininiai automobiliai	6365	5560

Taip pat LCKU darbuotojai naudojami taksi ir pavežėjų paslaugomis. Per praėjusius metus LCKU darbuotojai vyko į 39 komandiruotes Lietuvoje ir 27 komandiruotes užsienio šalyse. Darbuotojui vykstant į komandiruotę užsienyje rašomas įsakymas, o grįžus pateikiama ataskaita su nurodytais komandiruotės rezultatais.

	2024	2023
Komandiruotės Lietuvoje	39	44
Komandiruotės užsienyje	27	33

2.2.5. Nenaudojamas popierius

LCKU per 2024 m. sunaudojo 115 kilogramų balto A4 formato popieriaus. Finansinių paslaugų sektoriuje popieriaus naudojimas spausdinant dokumentus ir atliekant kitas popierines operacijas nuo seno yra įprastas. Jis priklauso nuo bendrai egzistuojančių teisinių ir atitikties reikalavimų dokumentams, saugumo ar net klientų pageidavimų. Visgi perėjimas prie skaitmeninių dokumentų finansų sektoriuje vyksta sparčiai, o LCKU popieriaus sąnaudų mažinimas skatinamas per organizacijoje įdiegtą dokumentų valdymo sistemą „Avily“, kurios pagalba elektroninės dokumentų versijos pakeitė iki tol spausdintus dokumentus.

3

Kaip mes įgyvendiname socialinę atsakomybę

- 3.1. Mūsų komanda
- 3.2. Mūsų komandos tobulėjimas
- 3.3. Elgesio kodeksas
- 3.4. Etikos kodeksas
- 3.5. Žmogaus teisės
- 3.6. Savanoriška komandos narių veikla
- 3.7. Papildomos naudos komandai
- 3.8. Mūsų paslaugų prieinamumas
- 3.9. Mūsų pagalba verslui ir bendruomenėms

KAIP MES ĮGYVENDINAME SOCIALINĘ ATSAKOMYBĘ

Viena svarbiausių tvarumo sąlygų – socialinė verslo atsakomybė, t. y. poveikis darbuotojams, bendruomenėms, visuomenei, partneriams ir kitoms suinteresuotoms šalims.

Socialinė atsakomybė yra integruota į LCKU valdymo strategiją ir įgyvendinama laikantis tarptautinių kooperacijos principų bei standartų, atsižvelgiant į vietos verslo rizikos iššūkius bei galimybes.

LCKU socialinės atsakomybės politika grindžiama visuotinėmis kooperacijos vertybėmis. Prioritetiniai kooperacijos principai:

- Atvira narystė
- Demokratinis narių valdymas
- Narių ekonominis dalyvavimas
- Autonomija
- Švietimas, mokymai ir informacijos sklaida

- Kooperatyvų bendradarbiavimas
- Rūpinimasis bendruomene

LKU grupė, siekdama socialinio tvarumo, vadovaujasi keturiais JT Darnaus vystymosi tikslais:

- **5-uoju tikslu**, skatinančiu pasiekti lyčių lygybę ir moterų ir mergaičių įgalėjimą
- **8-uoju tikslu**, skatinančiu tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą
- **9-uoju tikslu**, skatinančiu kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves
- **10-uoju tikslu**, skatinančiu mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse

Pagrindiniai LCKU tikslai siekiant teigiamo socialinio poveikio – finansinių paslaugų prieinamumo didinimas ir socialinės atsakomybės vertybių skatinimas.

Teigiamo socialinio poveikio siekiame:

Didindami visuomenės finansinio raštingumą (per teikiamas kokybiškas konsultacijas, iniciatyvas ar kitus projektus, pavyzdžiui, dalyvavimą parodose, mokslo įstaigose ir kita).

Parama, tarpininkavimas teikiant paskolas nukentėjusiems nuo karo, gamtinių reiškinių ir kita.

Didindami darbuotojų įtraukimą (apima skaidrią atlygio politiką bei darbuotojų kvalifikacijos kėlimą) stiprindami bendruomeniškumą (gali apimti LKU grupės narių kredito unijų įsitraukimą į regionų visuomenines veiklas, teikiamą pagalbą ir finansinę paramą organizacijoms, savanorystės programas), mažindami nelygybę (vienodas atlygis vyriškos ir moteriškos lyties darbuotojams už vienodą arba vienodos vertės darbą).

Didindami finansinių paslaugų prieinamumą (didesnis finansinių paslaugų nuotoliniu būdu prieinamumas, didesnis finansinių paslaugų prieinamumas regionuose; finansavimo galimybės naujam verslui, būsto įsigijimui su valstybės).

Diegdami socialines vertybes per bendradarbiavimą ir partnerystę (siekiama, jog skaidrumas ir socialinė atsakomybė būtų palaikomi ne tik organizacijos viduje, bet ir bendradarbiavime ir partnerystėse. Pirmenybė turėtų būti teikiama partneriams, kurie prisideda prie tvarios ir socialiai atsakingos veiklos skatinimo ir palaikymo).

Mūsų socialinių vertybių pamatas – atsakomybė, lygiateisiškumas, bendruomeniškumas, tobulėjimas. Savo kasdienėje veikloje darome viską, kad kaip patikimas ir atsakingas verslas užtikrintume teisingumą ir lygybę tiek darbo vietoje, tiek ir bendruomenėse, vadovaujamės aukščiausiais etikos ir profesionalumo standartais.

3.1. Mūsų komanda

2024 m. pabaigoje LCKU dirbo 104 darbuotojai. Pastebima darbuotojų skaičiaus augimo tendencija: 2021 m. jų buvo 80, 2022 m. – 89, 2023 m. – 94.

	2024	2023
Viso faktinis darbuotojų skaičius	104	94

Vidaus audito tarnyba nuo 2024-02-02 iki 2024-03-29 atliko LCKU atlygio politikos nuostatų įgyvendinimo auditą, kuris taip pat apėmė ir Reikšmingą įtaką prisiimamai rizikai galinčių daryti darbuotojų atlygio politikos nuostatų vykdymo patikrinimą. Vadovaujantis Lietuvos banko nurodymais, Vidaus audito tarnyba Reikšmingą įtaką prisiimamai rizikai galinčių daryti darbuotojų atlygio politikos nuostatų vykdymo patikrinimą privalo atlikti ne rečiau kaip kartą per metus.

Taip pat, audito metu buvo vertinta, ar LCKU darbo apmokėjimo sistemoje tinkamai įgyvendinami lyčių lygybės ir nediskriminavimo principai, t. y. visų darbuotojų atlygio politika lyčių atžvilgiu turėtų būti neutrali ir darbuotojams, nepriklausomai nuo jų lyties, turėtų būti mokamas vienodas atlygis už vienodą darbą arba vienodos vertės darbą, laikantis Direktyvos 2013/36/ES 3 straipsnio 1 dalies 65 punkto ir SESV 157 straipsnio reikalavimų.

Norint išsiaiškinti darbuotojų motyvacijos ir įsitraukimo rodiklį, 2024 m. buvo matuoti bendri organizacijos ir atskirų padalinių įsitraukimo ir kiti rodikliai bendradarbiaujant su išoriniu partneriu „Unlock Tests“. Buvo pasitelkta „Employer Net Promoter Score“ (eNPS) vertinimo sistema, kurios paskirtis – padėti darbdaviams vertinti darbuotojų pasitenkinimą ir lojalumą organizacijoje.

Gauti rezultatai parodė, kad:

- 2024 m. bendras eNPS rodiklis – 17,39 balo (vidurkis Lietuvoje 14,87);
- 2024 m. bendras darbuotojų įvairovės ir įtraukties rodiklis – 67,89 proc. (aukštesnis nei vidutinis vertinimas Lietuvoje).

Bendras eNPS rodiklis reiškia, kad dauguma LCKU darbuotojų yra linkę rekomenduoti savo darbdavį kitiems asmenims. Tai rodo, kad organizacija įgyvendina sėkmingą darbo organizavimo strategiją.

Aukštas darbuotojų įvairovės ir įtraukties rodiklis rodo, kad LCKU aktyviai skatina įvairovę ir įtrauktį darbo vietoje. Šis rezultatas svarbus siekiant sukurti tokią darbo aplinką, kurioje kiekvienas darbuotojas jaustųsi priimtas, vertinamas ir turėtų vienodas galimybes tobulėti ir prisidėti prie verslo sėkmės.

Darbuotojų įvairovės ir įtraukties bei eNPS skaičiai rodo, kad LCKU požiūris ir vertybės daro teigiamą poveikį organizacijos reputacijai, gebėjimui pritraukti talentingų darbuotojų ir ilgalaikiai verslo sėkmei.

LCKU svarbūs ne tik bendri, bet ir individualūs komandų narių interesai. Todėl siekiant išsiaiškinti darbuotojų nuomonę, poreikius ir lūkesčius organizuojami metiniai vertinimo pokalbiai – kasmet LCKU vadovai vykdo metinius pokalbius su savo darbuotojais, svarsto idėjas ir rekomendacijas, kaip tobulinti veiklą darbuotojais, svarsto idėjas ir rekomendacijas, kaip tobulinti veiklą.

3.2. Mūsų komandos tobulėjimas

Viena iš pagrindinių finansų sektoriaus darbuotojo savybių – profesionalumas ir nuolatinis tobulėjimas. Tam, kad LCKU darbuotojai išlaikytų aukštą profesinį lygį, įgūdžius ir kompetencijas, jie dalyvauja įvairiuose mokymuose. Iš viso per praėjusius metus darbuotojai praleido 416 dienų keldami savo kompetencijas (palyginus su 2023 m. – 196 dienomis daugiau).

	2024	2023
Darbuotojų dalyvavimas mokymuose (dienų skaičius)	416	220
Vienam darbuotojui tenkančių mokymų skaičius (dienų skaičius)	4	2,3

Pakitus vienam ar kitam kredito unijų teisiniam, techniniam ar programiniam veiklos procesui, kredito unijų darbuotojams ir vadovams pristatomi pokyčiai bei nauji procesų valdymo būdai. Be to, kredito unijų atstovai supažindinami su aktualiomis rinkodaros, viešųjų ryšių, personalo ir strateginio valdymo, rizikos valdymo ir kitomis temomis.

Kredito unijų darbuotojai ir valdymo organų atstovai reguliariai vyksta stažuotis į užsienio kredito unijas, kooperatinius bankus ar mikro-finansines paslaugas teikiančias įstaigas. Sukaupta patirtis praverčia tobulinant ir plėtojant kredito unijų judėjimą Lietuvoje. Susipažinti su Lietuvos kredito unijų judėjimu į mūsų šalį atvyksta ir partneriai iš užsienio.

Kiekvienas naujai priimtas darbuotojas supažindinamas su darbų saugą nustatančiomis tvarkomis.

3.3. Elgesio kodeksas

LCKU darbuotojams ir vadovams taikomi aukšti etikos ir profesionalumo standartai, svarbūs užtikrinant sąžiningą ir patikimą veiklą bei klientų pasitikėjimą.

Pagrindiniai dokumentai, kuriuose apibrėžiamas LCKU darbuotojų elgesio kodeksas:

- LKU narių kredito unijų etikos kodeksas
- Lygių galimybių užtikrinimo, smurto ir priekabiavimo prevencijos politika ir jos įgyvendinimo tvarka
- Interesų konfliktų nustatymo ir jų vengimo politika

3.4. Etikos kodeksas

Lygių galimybių užtikrinimo, smurto ir priekabiavimo prevencijos politika ir jos įgyvendinimo tvarka. Pagrindinės šios politikos nuostatos, kuriomis vadovaujamės:

- Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuoti, smurtauti, priekabauti, seksualiai priekabauti, duoti nurodymus diskriminuoti darbuotojus, praktikantus ar pretendentes

- Užtikrinama, kad dėl tokių atvejų skundą pateikę ar kitaip apie juos pranešę darbuotojai, praktikantai ar pretendentai, nebūtų persekiojami, nepatirtų priešiško elgesio ar kitų neigiamų pasekmių
- Darbuotojai, praktikantai ir pretendentai privalo netoleruoti ir neskatinėti diskriminacijos, smurto, priekabiavimo, pastebėję tokių atvejų turi imtis numatytų veiksmų
- Darbuotojams sudaroma sveika ir saugi darbo aplinka, vienodos darbo sąlygos pareigoms ir funkcijoms atlikti, suteikiamos konkrečiam darbui atlikti reikalingos priemonės
- Darbuotojams užtikrinamos vienodos galimybės tobulinti kvalifikaciją, siekti profesinio mokymo, persikvalifikuoti, įgyti praktinio darbo patirties
- Darbuotojai už tokį patį ar vienodos vertės darbą gauna vienodą darbo užmokestį, išaitines išmokas ar kompensacijas.
- Suteikiamos vienodos garantijos ir lengvatos, naudojami vienodi ir objektyvūs darbo ir tarnybinės veiklos vertinimo, atleidimo iš darbo, patraukimo į tarnybinę ar materialinę atsakomybę kriterijai.

Taip pat esame parengę Interesų konfliktų nustatymo ir jų vengimo politiką.

3.5. Žmogaus teisės

Nors LCKU savarankiško dokumento, apibrėžiančio žmogaus teisių politiką, šiuo metu nėra, tačiau žmogaus teisės yra visapusiškai užtikrinamos. Tam pasitelkiami su žmogaus teisėmis susiję teisės aktai, užtikrinamos visos Darbo kodekse nustatytos sąlygos darbuotojams, rūpinamasi jų sveikata ir saugumu.

Vienas svarbiausių dokumentų, kurio principais vadovaujamės savo veikloje – 1948 m. JT Generalinės Asamblėjos priimta Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, kuri skelbia prigimtines žmogaus teises, kurios yra neatskiriamos nuo individo, nesusietos nei su teritorija, nei su tauta, lytimi, religija, amžiumi ar kitais asmeniniais bruožais; žmogus jas turi nepriklausomai nuo to, ar jos yra įtvirtintos valstybės teisės aktuose, ar ne.

3.6. Savanoriška komandos narių kalba

Savanoriška veikla stiprina bendruomenių ryšius ir solidarumą, padeda spręsti socialinius ir humanitarinius iššūkius, prisideda prie socialinio teisingumo ir atsakomybės skatinimo, bei prie bendros visuomenės gerovės. Be to, savanoriška veikla suteikia galimybę savanoriaujančiam asmeniui jaustis naudingam ir įtrauktam, skatina aukštesnę savivertę ir asmeninį pasitenkinimą. Aktyvus dalyvavimas savanoriškoje veikloje padeda pagerinti žmogaus gyvenimo kokybę ir skatina asmeninį tobulėjimą.

Taigi LCKU skatina darbuotojų įsitraukimą į savanorystės projektus ir Darbo tvarkos taisyklėse numatė, kad kiekvienas darbuotojas vieną dieną per tris mėnesius gali skirti savanoriškai veiklai. Už šią dieną jam mokamas vidutinis darbo užmokestis.

3.7. Papildomos naudos komandai

Rūpindamasi savo darbuotojų sveikata ir gerove, LCKU darbuotojams 2024 m. skiriamos šios papildomos naudos:

- kartą per tris mėnesius skiriama viena diena sveikatingumui gerinti;
- kartą per tris mėnesius skiriama savanorystės diena;
- skiriamas sveikatingumo naudų platformos papildymas. Taip pat, darbuotojų patogumui į darbo vietą kviečiami gydytojai, skiepijama ir atliekamas privalomas sveikatos patikrinimas;
- suteikiamas gimtadienio laisvadienis;
- suteikiama finansinė parama arba premija, esant svarbiems gyvenimo įvykiams;
- skiriamas atskiras biudžetas komandos stiprinimui;
- suteikiama galimybė paskutinį mėnesio penktadienį atsivesti augintinį į biurą;
- skiriamas biudžetas kvalifikaciniam mokymams.

Negana to, skatinant aktyvų gyvenimo būdą, darbuotojų iniciatyva periodiškai rengiami kėglių, tinklinio ar krepšinio turnyrai, išvykos į muziejus, parodas, šiaurietiško ėjimo pamokos, žygiai dviračiais, baidarėmis. Taip pat kredito unijų darbuotojams organizuojamos paskaitos apie sveikos gyvensenos įpročius ir rūpinimąsi savo sveikata. 2024 m. darbuotojai dalyvavo Kauno maratone, prisidėjo prie tvaraus miško sodinimo.

3.8. Mūsų paslaugų prieinamumas

Finansinių paslaugų prieinamumas yra svarbus, nes didina žmonių finansinę įtrauktį (sąskaitos, paskolos, taupymas, draudimas) ir skatina ekonominį augimą (investavimas, taupymas, verslų kūrimas). Visuomenės finansinio paslaugų prieinamumo užtikrinimas yra esminis siekiant socialinio teisingumo, ekonominio vystymosi ir finansinio stabilumo.

LKU grupės paslaugų prieinamumas Lietuvoje geras – išvystytas didžiausias, daugiau negu 100 kredito unijų aptarnavimo vietų, tinklas. Kredito unijos įsteigtos ne tik didžiausiuose šalies miestuose, bet ir miesteliuose, rečiau apgyvendintuose regionuose, todėl vietos gyventojai patogiai bei reikiamu laiku gauna profesionalų konsultacijas finansų valdymo klausimais.

Taip pat, norintiems taupyti laiką ir tapti unijos nariu nuotoliniu būdu, veikia nuotolinės narystės sistema. O mūsų nariams pagrindinės bankininkystės paslaugos prieinamos elektroninėje sistemoje „i-Unija“ bei LKU mobiliojoje programėlėje.

LCKU prisidėjo įgyvendinant bankomatų tinklo „Bankomatas.lt“ projektą: Lietuvos komerciniai bankai, kredito unijos – įskaitant ir LCKU – bei jiems atstovaujanti Lietuvos bankų asociacija su Lietuvos banku 2021 m. pasirašė memorandumą dėl grynųjų pinigų prieinamumo didinimo. Šiuo sutarimu tiekėjas „Worldline Lietuva“ įrengia ir LCKU nariams prieinamą 100 naujų bankomatų tinklą vietovėse, kur bankomatų nebuvo.

LCKU drauge su 45 narėmis kredito unijomis skatina pradedančiuosius verslininkus drąsiau įgyvendinti naujas idėjas. Verslumo skatinimo fondo lėšomis verslo naujokai plečia maitinimo įstaigų, kirpyklų, grožio salonų, automobilių serviso, buhalterinės apskaitos ir mažmeninės prekybos verslus.

Kredito unijos tradiciškai yra vienos svarbiausių žemdirbių finansinių partnerių, aktyvios ūkininkų ir žemdirbių asociacijų narės. LKU grupė bendradarbiauja su UAB „ILTE“ ir aktyviai dalyvauja įgyvendinant finansines priemones verslui ir žemės ūkiui, remia instrumentus, skirtus Lietuvos žemės ūkio sektoriui stiprinti.

Informacija apie kredito unijų paslaugų įkainius ir jų pokyčius teikiama interneto svetainėse www.lku.lt, www.lb.lt ir [LKU grupės kredito unijų svetainėse](http://LKUgrupės.kredito.unijų.svetainėse). 2025 m. numatyta puslapį atnaujinti ir pritaikyti asmenims su regėjimo negalia.

Kiekviena narė kredito unija reguliariai rengia narių susirinkimus, per kuriuos nariams yra pristatomi finansiniai veiklos rezultatai, įgyvendintos iniciatyvos. Diskutuojant išklausomi narių poreikiai. Visi nariai turi balso teisę priimant unijai svarbius sprendimus ir tvirtinant finansinius rezultatus. Tai užtikrina narių pasitikėjimą, organizacijos skaidrumą ir atvirumą klientams.

3.9. Mūsų pagalba verslui ir bendruomenėms

Svarbiausios poveikio visuomenei sritys:

Lengvatinės paskolos ūkiui ir verslui.

Pagrindinė kredito unijų misija nuo jų įkūrimo pradžios – dėmesys kredito unijos nariui, kuriais gali būti įvairūs subjektai (pavyzdžiui, ūkininkai arba verslai, nukentėję nuo COVID-19 pandemijos, nuo karo Ukrainoje, jaunos, veiklą bepradedančios įmonės). LCKU bendradarbiauja su UAB „ILTE“ tam, kad galėtų nariams pasiūlyti lengvatinės paskolas su ekonominiais, geopolitiniais ar klimato nulemtais sunkumais susiduriantiems ūkiams bei verslams.

Paramos bendruomenėms.

Kredito unijos yra vietinės finansų įstaigos, kurių veikla apribota regiono, kuriame pastarosios veikia. Kredito unijos garsėja

kaip bendruomeniškos finansų įstaigos, prisidedančios prie jų bendruomenėms svarbių projektų, renginių, miesto gražinimo ir kitų iniciatyvų. Tai galima palyginti su pelno dalybomis su savo bendruomene forma, pavyzdžiui:

- Kredito unija „Neris“ remia tinklininkų komandą M.Povilaitytę-Paulikienę ir jos partnerę A.Raupelytę
- Panevėžio kredito unija remia krepšinio klubą „Lietkabelis“
- Kredito unija „Germanto lobis“ kasmet remia judėjimo ir sveikos gyvensenos šventę Telšiuose „Judėk sveikai“
- LCKU pelnė masiškiausios įmonės titulą IKI „Ėjimo varžybose 2024“

LCKU prisideda prie Lietuvos bankų asociacijos inicijuotos sukčiavimo prevencijos kampanijos. Kartu siekiame, kad daugėjant elektroninių nusikaltimų apimtims, mūsų klientai būtų budrūs ir informuoti, kaip nuo to apsisaugoti.

Visuomenė.

Tobulindami esamą infrastruktūrą ir paslaugas visoje rinkoje, įsipareigojame mažinti ekonominę atskirtį. Skatiname verslo augimą ir ekonomikos plėtrą, kuriame darbo vietas ir teikiame visuomenei finansinę naudą. Mūsų tikslas – ilgalaikės investicijos ir pilietiškumas.

Studentai.

Partnerystė su švietimo ir mokslo organizacijomis bei įstaigomis leidžia didinti finansinį raštingumą ir kompetencijų tobulinimą. Studentai gali atlikti praktiką tiek LCKU būstinėje, tiek kitose šalies kredito unijose.

Žiniasklaida.

Siekdami užtikrinti išsamų ir teisingą informacijos apie kredito unijų veiklą, pokyčius ir pasiekimus pateikimą visuomenei, aktyviai bendradarbiaujame su žiniasklaida. Mūsų bendravimas su žiniasklaidos atstovais grįstas sąžiningumo, tikslumo ir skaidrumo principais. Informacija pateikiama remiantis konfidencialumo išsaugojimo principu.

4

Kaip valdoma mūsų organizacija

- 4.1. Suvienyti tvarumo siekio
- 4.2. Informacijos atskleidimas kitiems
- 4.3. Mūsų akcininkų, pajininkų ir dalininkų lūkesčių įgyvendinimas
- 4.4. Mūsų organizacijos vadovas
- 4.5. Mūsų vadovų komanda
- 4.6. Mūsų darbuotojų įtraukimas
- 4.7. Korupcijos prevencija
- 4.8. Pirkimai
- 4.9. Duomenų apsauga organizacijoje
- 4.10. Vadybos sistemos

KAIP VALDOMA MŪSŲ ORGANIZACIJA

Tvari valdysena – tai principai ir praktikos, padedančios įmonėms sukurti ir taikyti tokią ilgalaikę verslo strategiją, kurioje atsižvelgiama į socialinius, ekologinius ir ekonominius aspektus. Tvari valdysena taip pat apibrėžia ryšius ir atsakomybę tarp valdybos, vadovybės, kontrolės organų ir suinteresuotų šalių.

Pagrindiniai tvarios valdysenos versle principai apima:

- Skaidrumas ir atskaitingumas visuomenei apie savo veiklą, sprendimus ir poveikį aplinkai bei bendruomenėms
- Atsakomybė už socialinį poveikį darbuotojams, visuomenei ir bendruomenės gerovę (saugios darbo sąlygos, įvairios socialinės iniciatyvos ir paramas bendruomenės projektams)
- Aplinkos apsauga siekiant sumažinti neigiamą verslo poveikį aplinkai (efektyvus energijos naudojimas, atliekų mažinimas, vadybos sistemų diegimas ir kt.)
- Visų suinteresuotų šalių dalyvavimas sprendimų priėmimo procese
- Ilgalaikis verslo pelningumas, vertinant ne tik finansinius rezultatus, bet ir socialinį įtaką bei poveikį aplinkai

Šie principai padeda veikti atsakingai ir tvariai, prisideda prie ekonominio, socialinio ir ekologinio tvarumo bei visuomenės gerovės. LCKU siekia kurti ilgalaikę vertę įmonei, jos suinteresuotoms šalims ir visuomenei.

LKU grupė, siekdama tvarumo, valdysenoje vadovaujasi dviem JT darnaus vystymosi tikslais:

- **16-uoju tikslu**, skatinančiu taikias ir įtraukias visuomenės darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais
- **17-uoju tikslu**, skatinančiu stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę

Pagrindinis LCKU tikslas siekiant tvarios valdysenos – skaidrumo palaikymas ir didinimas bei patikimumo užtikrinimas.

Skaidrumo palaikymo ir didinimo siekiama stiprinant atitikties praktikas. LKU grupės naudojama metodika yra centralizuota, t. y. visos narės kredito unijos vadovaujasi vienodomis metodikomis, patvirtintomis LCKU valdymo organų. Tokia centralizuota metodika leidžia užtikrinti bei įvertinti veiklos kontrolės mechanizmus. Taip pat siekiama užtikrinti metodinių kryptių tinkamą atskleidimą ir palaikymą, kurios apimtų (įskaitant, bet neapsiribojant):

- Valdymo organų ir komitetų darbo reglamentus

- Atlygio politiką (galioja LCKU, rekomenduojama kredito unijose)
- Vidaus kontrolės organizavimo politiką
- Paslapties apsaugos nuostatus
- Atitikties politiką
- Etikos kodeksą
- Skundų nagrinėjimo taisyklės ir pasiekiamumą
- Darbo tvarkos taisykles
- Asmens duomenų tvarkymo politiką

LCKU lygių galimybių užtikrinimo, smurto ir priekabiavimo prevencijos politiką ir jos įgyvendinimo tvarką (galioja LCKU, rekomenduojama kredito unijose)

Taip pat stiprinant LCKU komandos kompetencijas. Siekiant tinkamai įgyvendinti LCKU metodikoje numatytus procesus, darbuotojams rengiami mokymai, tvarkų pristatymai, žinių patikrinimo testai, susirinkimai ir aptarimai, sudarantys galimybę užtikrinti komandos kompetencijų stiprinimą.

Patikimumo užtikrinimas didinamas per saugumo sistemas. Valdant didelę svarbių fizinių ir juridinių duomenų bazę, būtina užtikrinti tinkamą duomenų valdymo saugumą, todėl svarbu analizuoti bei vertinti IT sistemų tinkamumą, įgyvendinti kibernetinių atakų saugos priemones (pvz., IT incidentų valdymo tvarka, IT auditas). Tai leidžia užtikrinti nuolatinį patikimumo ir saugumo palaikymą.

4.1. Suvienyti tvarumo siekio

Tikime, kad aplinkos, socialiniu ir valdysenos tvarumu rūpintis turi kiekvienas individas. Tik bendros verslų, organizacijų ir bendruomenių narių pastangos gali atnešti geriausius rezultatus.

LCKU diegia šį požiūrį kiekvienam darbuotojui, o kartu pasirūpino sukurti veiksmingą tvarumo temos valdymo sistemą, apimančią rizikos prisiėmimo, vertinimo, stebėjimo, kontrolės ir rizikos mažinimo procesus bei priemones.

Į LCKU rizikos valdymo organizacinę struktūrą įtraukta su klimato kaita susijusi rizika ir priskirtas už šią riziką atsakingas departamentas – Finansinių rizikų departamentas (FRD).

Už Tvarumo valdymo strategijos įgyvendinimą atsakinga LCKU valdyba. LCKU Finansinių rizikų departamentas ne rečiau nei kartą per ketvirtį turi pateikti LCKU valdybai ir LCKU stebėtojų tarybai informaciją apie Strategijos įgyvendinimą.

Ši LCKU tvarumo ataskaita yra antroji organizacijos paruošta ataskaita. Ją parengėme laikydamiesi Jungtinių Tautų pasaulio susitarimo principais, Pasaulinės atsiskaitymo iniciatyvomis (angl. Global Reporting Initiative, toliau – GRI) ir Europos tvarumo atskleidimo standarto (angl. European Sustainability Reporting Standards, toliau – ESRS) gairėmis.

4.2. Informacijos atskleidimas kitiems

Siekdama užtikrinti išsamų ir teisingą informacijos apie kredito unijų veiklą, pokyčius ir pasiekimus pateikimą visuomenei, LCKU bendradarbiauja su žiniasklaida. Bendravimas su žiniasklaidos atstovais grįstas sąžiningumo, tikslumo ir skaidrumo principais, o informacija pateikiama remiantis konfidencialumo išsaugojimo principu.

4.3. Mūsų akcininkų, pajininkų ir dalininkų lūkesčių įgyvendinimas

Kredito unijų narių lūkesčių įgyvendinimui užtikrinti LCKU veikia valdyba, stebėtojų taryba, Audito komitetas, Paskolų komitetas, Rizikos valdymo komitetas, Stabilizacijos fondo komisija, Etikos komisija. LCKU vadovas yra ir valdybos narys (pirmininkas). Nepriklausomų narių nėra.

Kiekvieną dieną atstovaudami mūsų pajininkų lūkesčius, kuriame jų poreikius atliepiančias paslaugas, o jų poreikius įsiklausome visuotiniuose reguliariuose narių susirinkimuose. Taip pat, pajininkų sprendimu yra formuojama LCKU vadovų komanda.

4.4. Mūsų organizacijos vadovas

LCKU administracijos vadovui, kaip ir kitiems LCKU vadovams, taikomi specialūs reikalavimai, kuriuos nustato priežiūros institucijos ir teisės aktai. Vadovams reikalingas Lietuvos banko, kaip priežiūros institucijos leidimas dirbti, todėl jų vertinimas prieš pradėdant eiti pareigas yra itin išsamus. Pildoma ir viešųjų bei privačių interesų deklaracija.

Pagrindiniai reikalavimai: vadovas privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti tokią kvalifikaciją bei patirtį, kuri leistų tinkamai atlikti einamas pareigas.

Vadovu negali būti asmuo, nesutinkantis, kad priežiūros institucija įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka tvarkytų šiame įstatyme numatytoms licencijoms, leidimams ir sutikimams išduoti reikalingus duomenis apie jį, įskaitant asmens duomenis ir informaciją apie jo teistumą, sveikatą.

Kredito unija, siekdama patikrinti, ar kredito unijos vadovai yra nepriekaištingos reputacijos, turi teisę kreiptis į įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registrą ir asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti šių asmenų asmens duomenis, įskaitant duomenis apie asmens teistumą.

4.5. Mūsų vadovų komanda

Visiems LCKU vadovams (išskyrus valdybos ir stebėtojų tarybos narius) 2024 m. taikoma tokia pati skatinimo programa, kaip ir visiems darbuotojams. Į su tvarumu susijusius veiklos rodiklius gali būti atsižvelgiama vertinant konkrečią pareigybę.

4.6. Mūsų darbuotojų įtraukimas

LCKU šiuo metu neveikia darbo taryba ar profesinė sąjunga, nepaisant to, kad LCKU vadovai periodiškai inicijuoja darbo tarybos steigimą. Šiuo klausimu pasigendama darbuotojų iniciatyvos.

4.7. Korupcijos prevencija

Pagrindinis korupcijos prevencijos tikslas yra užtikrinti skaidrumą ir sąžiningumą viešajame ir privačiame sektoriuose. Korupcijos prevencija garantuoja nacionalinį saugumą, socialinę gerovę, administracinių, viešųjų ir kitų viešojo sektoriaus paslaugų teikimo kokybę, sąžiningos konkurencijos laisvę. Kitaip tariant, garantuoja, kad korupcija kuo mažiau trukdytų plėtoti demokratiją ir ekonomiką.

Šiuo tikslu LCKU yra patvirtinta korupcijos prevencijos politika. Taip pat yra sudaryta galimybė apie neetišką elgesį ar korupcijos apraiškas pranešti anonimiškai atskiru kanalu. Šiuo metu anonimiškumas garantuojamas tik informaciją teikiant ne iš pranešėjo elektroninės pašto dėžutės, tačiau artimiausiu metu planuojama įvertinti galimybes pranešimą anonimiškai išsiųsti per LCKU interneto svetainę.

4.8. Pirkimai

LCKU pirkimų tvarką reglamentuoja du dokumentai:

- Veiklos funkcijų perdavimo tretiesiems asmenims politika
- Pirkimų, perduodamų veiklos funkcijų ir teikėjų vertinimo taisyklės

Šie dokumentai parengti vadovaujantis Lietuvos banko nutarimu „Dėl finansų rinkos dalyvių veiklos funkcijų perdavimo kitiems asmenims taisyklių patvirtinimo“ ir EBA gairėmis EBA/GL/2019/02 (angl. outsourcing arrangements), kuriuose nenustatyta prievolė išskirti žaliuosius pirkimus, aplinkos apsaugos ar socialinės atsakomybės aspektus. Vertinimą atliekantis asmuo turi galimybę tiekėjų vertinimo formoje, lauke „Kita informacija“, įsivertinti tiekėjo EGS riziką.

4.9. Duomenų apsauga organizacijoje

Siekiant užtikrinti kandidatų, darbuotojų ir klientų duomenų apsaugą, LCKU vadovaujasi Asmens duomenų tvarkymo politika. Politika taikoma ir naudojama LCKU ir LKU grupei priklausančioms unijoms tvarkant asmens duomenis. Šia politika siekiama užtikrinti skaidrų informacijos rinkimą, naudojimą ir saugojimą.

Surinkti duomenys tvarkomi laikantis Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (ES) 2016/679 (toliau – Reglamentas) įtvirtintų nuostatų, taip pat Lietuvos banko įstatymo, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Elektroninių ryšių įstatymo reikalavimų bei kitų teisės aktų.

4.10. Valdybos sistemos

LCKU informacijos saugumas valdomas vadovaujantis Informacijos Saugumo Valdymo Sistema (toliau ISVS) pagal Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 27001:2022 reikalavimus.

ISVS tikslas yra apsaugoti visą, visomis formomis LCKU gaunamą, siunčiamą, valdomą ir naudojamą informaciją nuo visų galimų grėsmių, galinčių turėti įtakos vykdomai veiklai ir reputacijai, taip pat patenkinti klientų ir kitų suinteresuotų šalių poreikius ir įgyvendinti sutartinius įsipareigojimus.

Valdant LCKU informacijos saugumą siekiama išsaugoti informacijos konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą. Informacijos saugumas užtikrinamas valdant saugumo rizikas, ugdant darbuotojų sąmoningumą ir taikant kontrolės priemones atsižvelgiant į informacijos saugumo rizikos vertinimus.

ISVS taikomas:

- visai LCKU valdomai ir tvarkomai informacijai nepriklausomai nuo jos formos ir saugojimo būdo
- veiklai, nurodytai LCKU įstatų skiltyje „Centrinės unijos paslaugos“, į kurią įeina finansinių, priežiūros ir rizikos valdymo, informacinių technologijų, teisinių, viešinimo, mokymų ir konsultavimo teikimas, bet neapsiribojant

- visiems LCKU darbuotojams
- išorinių paslaugų teikėjų teikiamoms paslaugoms

LCKU administracijos vadovas ir valdyba Informacijos saugumo tikslų pasiekimui ir tinkamam ISVS veikimui, vystymui ir gerinimui užtikrinti, atitinkant LST EN ISO/IEC 27001:2022 standarto ir aktualių nacionalinių bei tarptautinių teisės aktų reikalavimus, skiria reikalingą kiekį išteklių ir žmogiškųjų resursų

ISVS nuostatos privalomos visiems LCKU darbuotojams.

5

Apie šią ataskaitą

APIE ŠIĄ ATASKAITĄ

Šioje ataskaitoje pristatoma 2024 m. LCKU veikla. Tvarumo ataskaita rengiama vieną kartą per metus. Šioje ataskaitoje pateikiame nefinansinę atsakingo verslo informaciją savo suinteresuotosioms šalims: klientams, darbuotojams, verslo ir socialiniams partneriams bei visuomenei.

Ataskaita parengta atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo principus, Pasaulinės atsiskaitymo iniciatyvos (angl. *Global Reporting Initiative – GRI*) bei Europos tvarumo atskleidimo standarto (angl. *European Sustainability Reporting Standards – ERS*) gaires. Taip pat atsižvelgta į Lietuvos banko parengtas Su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo rekomendacijas.

Ataskaita skelbiama viešai Lietuvos centrinės kredito unijos interneto svetainėje www.lcku.lt. Ataskaita yra neauditauta.

Bendruoju LCKU el. pašto adresu lcku@lku.lt laukiame visų suinteresuotųjų šalių komentarų ar klausimų.

*LCKU komanda dalyvavo 2024 m.
Kauno „Akropolio“ maratone*

MŪSŲ BIURAS

Pagrindinė LCKU būstinė įsikūrusi Kaune, adresu Savanorių pr. 363B-201, LT-51480.

Išsamią informaciją apie mūsų narius, veiklos sritis, paslaugas ir vertybes galima rasti interneto svetainėse www.lcku.lt ir www.lku.lt, socialinių tinklų pastyrose:

„Facebook“ – @LKU kredito unijų grupė

„Instagram“ – @kredito_unija

„Linkedin“ – @Lietuvos centrinė kredito unija

„Youtube“ – @kreditounija

Čia visi savi

6

Priedas nr. 1 –
GRI rodiklių sąrašas

PRIEDAS NR. 1 – GRI RODIKLIŲ SĄRAŠAS

GRI standartas	Pavadinimas	Puslapis
2-1	Informacija apie organizaciją	35
2-3	Ataskaitų teikimo periodiškumas, dažnumas ir kontaktinis asmuo	24; 34
2-6	Veiklos, vertės grandinė ir kiti verslo santykiai	26; 27
2-7	Darbuotojai	23
2-9	Valdymo struktūra ir sudėtis	13; 30
2-10	Aukščiausiojo valdymo organo skyrimas ir rinkimas	30
2-12	Aukščiausiojo valdymo organo vaidmuo nustatant poveikių valdymą	30
2-13	Atsakomybės už poveikių valdymą delegavimas	13; 29
2-14	Aukščiausiojo valdymo organo vaidmuo teikiant tvarumo ataskaitas	30
2-22	Pareiškimas apie tvarumo strategiją	16
2-23	Įsipareigojimai Grupės politikose	21; 29; 31
2-24	Grupės politikose esančių įsipareigojimų įtvirtinimas	21; 24; 29; 31
2-25	Neigiamo poveikio pašalinimo procesai	16
2-26	Pagalbos prašymo ir problemų kėlimo mechanizmai	31
2-28	Narystė asociacijose	14
3-1	Reikšmingiausių aspektų nustatymo procesas	39
3-2	Reikšmingiausių aspektų sąrašas	39
3-3	Temos valdymo principai	39
201-1	Sukurta ir paskirstyta tiesioginė ekonominė vertė	14
302-1	Energijos vartojimas organizacijoje	18; 19
303-5	Vandens suvartojimas	18
305-1	Tiesioginės (1 apimties) ŠESD emisijos	17
305-2	Netiesioginės (2 apimties) energijos ŠESD emisijos	17
305-3	Kitos netiesioginės (3 apimties) ŠESD emisijos	17
401-2	Pilnu etatu dirbantiems darbuotojams taikomos naudos, kurios nesuteikiamos laikiniems arba ne pilnu etatu dirbantiems darbuotojams	25
404-1	Vidutinis vieno darbuotojo mokymų valandų skaičius per metus	24
404-2	Darbuotojų įgūdžių tobulinimo ir pagalbos keičiant pareigas programos	24

7

Priedas nr. 2 –
ESG valdymo materialumo įvertinimas

PRIEDAS NR. 2 – ESG VALDYMO MATERIALUMO ĮVERTINIMAS

7.1. ESG temos aktualumas

2015 m. priėmus Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos ir JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., visame pasaulyje vyriausybės imasi priemonių pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir labiau žiedinės ekonomikos. Europoje patvirtintos veiksmų gairės Europos žaliojo kursas¹, kuriose iškeltas tikslas, kad Europa iki 2050 m. taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu. Šioje srityje svarbus vaidmuo tenka ir finansų sektoriui. Siekiant prisidėti prie tvaraus verslo ir ekonomikos augimo, LKU grupė dėmesį skiria tvarumo klausimams bei įsipareigojimams, susijusiems su aplinkos apsaugos reikalavimais, socialine atsakomybe bei valdysena. Remiantis LB patvirtintais vidaus kontrolės ir rizikos vertinimo (valdymo) organizavimo nuostatais², nuo 2023 m. liepos 1 d. įsigalioja reikalavimai, pagal kuriuos kredito įstaigoje turi būti sukurta veiksminga ESG rizikos valdymo sistema. Tuo tikslu kaip atskira rizika LKU grupėje išskiriama aplinkos apsaugos, socialinė ir valdymo rizika (angl. Environmental, Social and Governance, **toliau – ESG**).

Materialumo įvertinimas padės įsivertinti ir tuo pačiu sukurti veiksmingą ESG rizikos valdymo sistemą, apimančią ESG rizikos prisiėmimo, vertinimo, stebėjimo, kontrolės

ir rizikos mažinimo procesus bei priemones, ESG klausimus integruojant į pagrindines kitas LCKU ir LKU grupės išskirtas rizikas (kredito, likvidumo, operacinę ir kita). Su tvarumu susijusių rizikų stebėseną ir valdymą, kurie susiję su duomenų rinkimu, analize, procesų kūrimu ir integracija į metodiką, LKU grupėje vyks centralizuotai per LCKU, t. y. kredito unijose įdiegiant tik svarbiausius procesus, užtikrinančius tinkamą minėtų rizikų valdymą visoje grupėje.

Atliekant su tvarumu susijusių rizikų materialumo vertinimą bus atskleisti su aplinkos būklės blogėjimu ir klimato kaita susijusių rizikų fiziniai (angl. Physical) ir prisitaikymo (angl. Transition) rizikų veiksniai. Numatoma pilnai įvertinti su tvarumu susijusių rizikų materialumo poveikį LKU grupės pagrindinėms strategijoms (kredito, rinkos, operacinės, likvidumo rizikoms bei bendrai verslo strategijai). Per materialumo įvertinimą siekiama identifikuoti ESG rizikos mastą, galimą poveikį grupei iš esamo klientų portfelio, kas padės nusimatyti su tvarumo valdymu susijusius tikslus ir rodiklius, vykdyti tolimesnę jų stebėseną LKU grupėje. Taip pat bus siekiama numatyti galimą trumpo ir vidutinio laikotarpio (iki 5 metų) bei ilgojo laikotarpio (ne mažiau kaip 10

metų) su tvarumu susijusių rizikų poveikį LKU grupės veiklai. **Tuo tikslu kuriama LKU grupės su tvarumu susijusių rizikų valdymo strategija su jos įgyvendinimo planu.**

Atliekant su tvarumu susijusių rizikų vertinimą (aplinkos, socialinių ir valdysenos veiksmų arba ESG) integraciją LCKU grupės kontekste, bus remiamasi gera praktika bei galiojančiais su tuo susijusiais dokumentais (*kaip pavyzdžiui, Europos Centrinio Banko (ECB) parengtas dokumentas „Vadovas dėl klimato ir aplinkos rizikos: priežiūriniai lūkesčiai dėl rizikos valdymo ir informacijos atskleidimo“, Europos bankininkystės institucijos (EBI) ataskaita „ESG rizikos valdymas ir priežiūra bankuose ir investicinėse įmonėse“; Europos parlamento ir tarybos reglamentas (ES) 2020/852 (toliau – Taksonomija) ir kitais*).

Atlikus LKU grupės veiklos strategijos atnaujinimą, į LCKU rizikos valdymo organizacinę struktūrą įtraukta su klimato kaita susijusi rizika ir priskirtas už šią riziką atsakingas departamentas (finansinių rizikų departamentas, toliau – FRD).

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/47892d5006d011edbf9c72e552dd5bd>

7.2. Resursų vertinimas

Siekiant tinkamai identifikuoti, valdyti bei stebėti ESG ir su tvarumu susijusių rizikų veiksmus Grupėje, reikalingi resursai. Turimi resursai ir jų poreikis ateiityje:

IT resursai

Siekiant identifikuoti su tvarumu susijusių rizikų valdymu aktualius veiksmus kredito gavėjų atžvilgiu bei kitą aktualią informaciją duomenų rinkimui, matavimui ir stebėsenai, kyla IT resursų poreikis (reikalingi LCKU ir grupės naudojamos IT sistemos I-Kubas pakeitimai). LCKU planuojamų projektų 2024-2026 m. plane jau yra numatytas IT resursų poreikis kylantis dėl su tvarumu susijusių rizikų integravimo į LCKU grupę (kaip pvz. Tvarios investicijos požymis ir kita).

Žmogiškieji resursai

Į LCKU rizikos valdymo organizacinę struktūrą įtraukta su klimato kaita susijusi rizika ir priskirtas už šią riziką atsakingas FRD departamentas. Kitų departamentų ar atsakingų asmenų įtraukimas vykdomas per tvarkų peržiūrą ir atsakomybių priskyrimą pagal poreikį. LCKU kelia kompetencijos lygį ESG tema:

- FRD atsakingas darbuotojas sėkmingai užbaigė mokymų sesiją *SUSTAINACADEMY* su mentorystės programa, pavadinimu „Tvarumas organizacijoje“ (44 ak val. su mentorystės programa, CPD sertifikatas).

- Dalyvavimas Lietuvos bankų asociacijos Tvarumo komitete;
- Dalyvavimas įvairiausiose konferencijose.

Išorinių partnerių paslaugos

ESG rizikų vertinimas reikalauja specifinių duomenų, kurie iki šiol nebuvo kaupiami (nebuvo tikslo kaupti duomenis, o perteklinį duomenų kaupimą reguliuoja BDAR³). Atsižvelgiant į LKU grupės turimą IT bazę bei resursus, tuo tikslu kyla poreikis ieškoti išorinių duomenų teikėjų, kurie gali pasiūlyti duomenų teikimo sprendimus, kurie reikalingi ESG valdymui. Dėl to rengiant LCKU Biudžeto planą, tam tikslui atskira eilute numatytos preliminaros išlaidos.

Atsižvelgiant į temos naujumą ir dinamiką, kyla poreikis pasitelkti išorinių ekspertų konsultacijomis. Yra kreiptasi į UAB „Vesta Consulting“ ESG ekspertus ir konsultantus.

Kita

Lietuvos bankų asociacijos (LBA), kurios narė yra ir LCKU, inicijuoja projektus, kurie prisidės prie vieningos duomenų bazės, reikalingos ESG valdymui. Įrankiai bus naudojami ir LKU grupėje.

³ Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas

2024 m. Lietuvos centrinės kredito unijos komanda dalyvavo „Ėjimo varžybose“

7.3. Klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo rizikų vertinimas

Klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas veikia ekonominį aktyvumą, o kartu ir finansų sistemą. Klimato ir aplinkos rizika susidedanti iš dviejų pagrindinių veiksnių:

- Fizinė rizika (angl. Physical)** – ši rizika turėtų būti suprantama, kaip dėl kintančio klimato, įskaitant dažnėjančius ekstremalius meteorologinius reiškinius ir laipsniškus klimato pokyčius, ir blogėjančios aplinkos būklės, pavyzdžiui, oro, vandens ir dirvos užterštumo, vandens trūkumo, biologinės įvairovės nykimo ir miškų kirtimo, finansinis poveikis. Fizinė rizika gali turėti tiesioginį poveikį, pavyzdžiui, dėl jos gali būti padaryta žala turtui ar sumažėti našumas, arba netiesioginį – kai dėl kitų jos sukeltų įvykių gali, pavyzdžiui, sutrikti tiekimo grandinės.
- Perėjimo rizika (angl. Transition)** – ši rizika turėtų būti suprantama, kai dėl prisitaikymo prie mažesnio anglies dioksido kiekio technologijų ir aplinkos atžvilgiu tvaresnės ekonomikos proceso įstaigos tiesiogiai arba netiesiogiai gali patirti finansinių nuostolių. Kaip pavyzdžiui, jie gali būti patirti dėl gana staigaus klimato kaitos ir aplinkosaugos politikos priėmimo, technologijų pažangos ar rinkos nuotaikų ir vartotojų prioritetų pokyčių.

Atsižvelgiant į fizinės ir perėjimo rizikos sąvokas, fizinės ir perėjimo rizikos gali daryti realų poveikį kitoms LKU grupėje išskirtoms pagrindinėms rizikoms. Pagrindinės rizikos įvardijamos tokio kaip kredito, rinkos, operacinė, likvidumo bei verslo.

1 lentelė. Klimato ir aplinkos rizikos poveikis pagrindinėms LKU grupės rizikoms

Klimato ir aplinkos rizika	Fizinė rizika (Physical)		Perėjimo (Transition)	
	Klimato	Aplinkos	Klimato	Aplinkos
LCKU valdoma rizika	Ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai Lėtiniai meteorologiniai reiškiniai	Vandens trūkumas Mažėjantys ištekliai Nykstanti biologinė įvairovė Tarša	Politika ir reguliavimas Technologijos Rinkos nuotaikos	
Kredito rizika	Kredito gavėjai gali būti veikiami fizinių rizikų per ypač jautrius sektorius, kuriuose vykdo veiklą, arba geografines vietas, kuriose veikia, gyvena. Tai gali veikti per įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę (PD) bei galimus patirti nuostolius dėl įsipareigojimų neįvykdymo (LGD).		Dėl tam tikrų reguliacinių priemonių taikymo, gali išaugti prisitaikymo kaštai ir sumažėti pelningumas, kas gali daryti įtaką kredito gavėjų PD ir LGD	
Rinkos rizika	Dėl staigių fizinių reiškinių – rinkų lūkesčių pokyčiai, kurie sukeltų grėsmę staigiems persikainojimams.		Reguliaciniai pokyčiai susiję su ŠESD sritimi, pasireiškia per palūkanų normos riziką ir emitento kredito riziką	
Operacinė rizika	Dėl ekstremalių meteorologinių reiškinių padarytos fizinės žalos LKU grupės turtui, duomenų centrams ir dėl to galimi organizacijos veiklos sutrikimai.		Dėl kintančio visuomenės požiūrio tvarumo tema, gali kilti reputacinė rizika, jeigu LKU grupėje nebus skiriamas dėmesys šiai temai.	
Likvidumo rizika	Dėl patiriamų išlaidų, kurias lemtų neigiami meteorologiniai reiškiniai, indėlininkai būtų priversti lėšas, laikomas LKU grupėje, išsiimti ir naudoti žalos atitaisymams.		Dėl staigaus vertybinių popierių perkainojimo, pavyzdžiui, dėl turto neišnaudojimo, gali sumažėti LKU grupės aukštos kokybės likvidaus turto vertė, o tai turėtų poveikį likvidumo rezervams.	
Verslo rizika	Dėl fizinių rizikų kylanti grėsmė, gali paveikti verslo aplinką, į kurią orientuojasi LCKU, bei teikiamus produktus ir paslaugas LKU grupėje (sektorių ar geografiniu požiūriu). Pavyzdžiui, meteorologiniai reiškiniai gali sukelti sausras ar potvynius, galinčius daryti poveikį vietinei žemės ūkio produkcijai ar būsto paklausai.		Dėl kintančio visuomenės požiūrio tvarumo tema, gali kilti reputacinė rizika, jeigu LKU grupėje nebus skiriamas dėmesys šiai temai. Reguliaciniai veiksniai vers imtis priemonių tvarumo valdymo, stebėjimo klausimais	

Paminėtina, kad Klimato ir aplinkos rizikos elementai įtraukti į LKU grupės testavimo nepalankiausiomis sąlygomis bei vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo (ICAAP) procesus jau nuo 2023 m., tiek kiek tai galima, atsižvelgiant į kiekvieną riziką ir jos proporcingumą (ši rizika gali būti neišskiriama, o būti kitų rizikų sudedamoji dalis). Nuo 2024 m. įtrauktas detalesnis tvarumo rizikų testavimas, praplečiant su tvarumo rizika susijusios kredito rizikos testavimą bei įtraukiant tvarumo rizikos elementus į rizikos valdymo sistemą likvidumo, operacinės rizikos ir rinkos rizikos aspektais. Tvarumo rizika buvo išskirta kaip atskira rizikos dedamoji dalis.

7.4. Tvari investicija

LKU grupė naudoja finansinius produktus, kurie Remiantis Europos parlamento ir tarybos reglamentu (ES) 2020/852 (kitai – Taksonomija) gali patekti po Tvarios investicijos apibrėžimu. Pagrindiniai finansiniai produktai, kurie patektų po Tvarios investicijos apibrėžtimi, yra paskolos, teikiamos LCKU grupės nariams (verslo, žemės ūkiui skirtos paskolos, vartojimo ar būsto paskolos, skirtos fiziniams asmenims), bei investicijos į vertybinius popierius (toliau – VP).

Aplinkos atžvilgiu tvari investicija⁴ – investicija į vieną ar keletą ekonominių veiklų, kurios pagal Taksonomijos reglamentą laikomos aplinkos atžvilgiu tvaria veikla. Siekiant nustatyti investicijų tvarumo aplinkos atžvilgiu laipsnį, ekonominė veikla laikytina tvaria aplinkos atžvilgiu, kai:

- **klimato kaitos švelninimas** – ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo, kai ta veikla svariai prisidedama prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos atmosferoje stabilizavimo tokiu mastu, kad sustabdomas pavojingas antropogeninis poveikis klimato sistemai, ir kuris atitinka ilgalaikį tikslą dėl temperatūros, nustatytą Paryžiaus susitarime, neišmetant šiltnamio efektą sukeliančių dujų ar sumažinant jų išmetimą arba geriau absorbuojant išmestas šiltnamio efektą sukeliančias dujas, be kita ko, diegiant procesų arba produktų inovacijas

- **prisitaikymas prie klimato kaitos** – ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos, jeigu:
 - ta veikla apima prisitaikyti padedančius sprendimus, kuriais arba labai sumažinama dabartinio ir ateityje tikėtino klimato neigiamo poveikio rizika tai ekonominei veiklai, arba tas poveikis labai sumažinamas, nedidinant neigiamo poveikio žmonėms, gamtai ar turtui rizikos, arba
 - vykdam tą veiklą randami prisitaikymo sprendimai, kuriais ne tik tenkinamos Taksonomijos dokumente numatytos sąlygos, bet ir svariai prisidedama užkertant kelią dabartinio ir ateityje tikėtino klimato neigiamo poveikio žmonėms, gamtai ar turtui rizikai arba ją sumažinant, nedidinant neigiamo poveikio kitiems žmonėms, gamtai ir turtui rizikos.
- **tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga** – ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, kai ta veikla arba svariai prisidedama užtikrinant vandens telkinių, įskaitant paviršinio vandens ir požeminio vandens telkinius, gerą būklę arba užkertant kelią vandens telkinių, kurie jau yra geros būklės, būklės blogėjimui, arba svariai prisidedama užtikrinant jūrų vandenų gerą aplinkos būklę arba užkertant kelią jūrų vandenų, kurie jau yra geros aplinkos būklės, būklės blogėjimui
- **perėjimas prie žiedinės ekonomikos** – ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie perėjimo prie žiedinės ekonomikos, įskaitant atliekų prevenciją, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
- **taršos prevencija ir kontrolė** – ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie taršos prevencijos ir kontrolės, kai ta veikla svariai prisidedama prie aplinkos apsaugos nuo taršos.
- **biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas** – ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo, kai ta veikla svariai prisidedama prie biologinės įvairovės apsaugos, išsaugojimo ar atkūrimo arba ekosistemų geros būklės užtikrinimo, arba prie ekosistemų, kurios jau yra geros būklės, apsaugos.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0852>

Siekiant nustatyti Tvarios investicijos lygį, Taksonomijos dokumente bei kituose nukreipiamuose ir papildomuose dokumentuose yra numatyta didelė apimtis tiek kokybinių, tiek kiekybinių ir techninių kriterijų, kurie turėtų būti įvertinti. Teikiant finansinius produktus nebuvo poreikio rinkti tam tikrą informaciją, kuri šiai dienai padėtų įvertinti Tvarios investicijos lygį, o LKU grupė orientuojasi į smulkų ir vidutinį verslą (toliau – SVV) bei fizinių asmenų kreditavimą, kuriems nėra plačiai įsigalioję su Taksonomija susiję reguliavimai, todėl ir iš pačių klientų yra sudėtinga gauti visą reikalingą informaciją. Atsižvelgiant į tai, kaip Tvarios paskolos LKU grupėje šiai dienai galėtų būti paskolos, jeigu jos buvo skirtos žemiau išvardintoms veikloms, kurios atitinkam tam tikrus reikalavimus:

- Saulės baterijoms ir / ar elektrinėms įsigyti bei įsirengti. Norint įsirengti saulės elektrinę, būtina sudaryti sutartį su Energijos skirstymo operatoriui (ESO) bei atitikti kitus reikalavimus. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios technologijos ir jų minimalūs techniniai reikalavimai:
 - įtampos keitiklis (*inverteris*) ir / ar saulės moduliai turi atitikti ES standartus;
 - turėtų būti pateiktas įrangos atitikties sertifikatus.
- Nutolusios saulės elektrinės daliai įsigyti – šią paslaugą siūlo įstaigos, kurios turi atitikti visus standartizuotus ES reikalavimus, kas užtikrina Tvaraus projekto apibrėžimą.

- Naujam šilumos siurbliui (-iams) ar biokuro katilui įsigyti bei įsirengti. Siekiant prisidėti prie energijos efektyvumo didinimo namų ūkiuose ir prie oro taršos mažinimo, galėtų būti finansuojama įranga, atitinkantis 5 klasės efektyvumo ir emisijų išmetamų teršalų reikalavimuose pagal Lietuvos standartą LST EN 303-5:2012.
- Elektromobiliams ar hibridiniams automobiliams įsigyti.
- Elektromobilio įkrovimo prieigų įrengimas darbovietėse.
- A++ energetinės naudingumo klasės pastatų įsigijimui ar statybai, kurių statybos metai ne senesni nei 2021 m. Nuo 2021 m. įsigalioja reikalavimas statyti A++ namus – aukščiausios klasės energinio naudingumo namus, beveik nenaudojančius energijos. Projektavimo

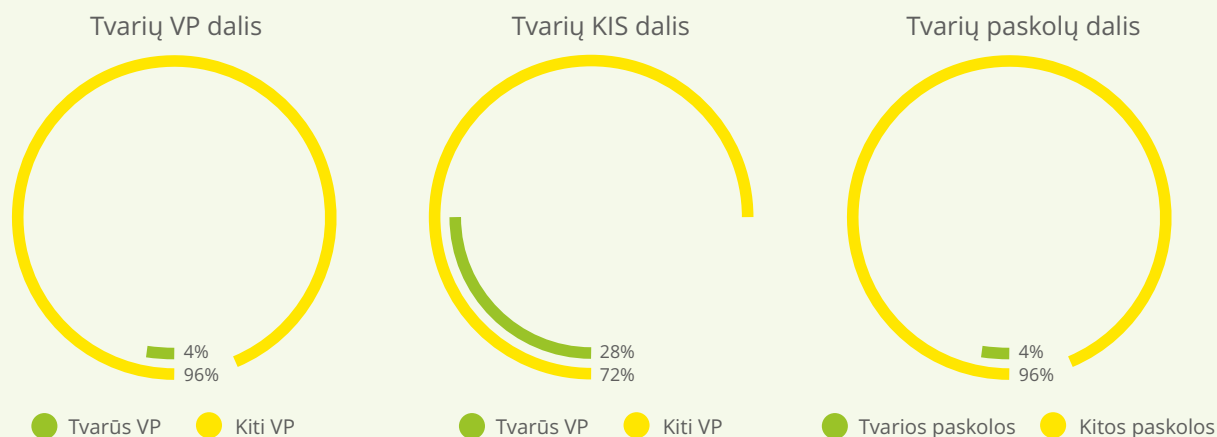
bei sertifikavimo reikalavimai apibrėžti statybos techniniame reglamente STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“, kuris atitinka Taksonomijos dokumente numatytus reikalavimus.

- Kiti projektai, kurie finansuojami pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos projektų valdymo agentūrą (APVA).
- Ekologinio ūkio plėtrai⁵, jei ta konkreti finansuojama investicija nedarytų reikšmingos neigiamos įtakos bent vienai iš Taksonomijoje numatyta veiklai.

Kalbant apie VP, tvarių VP apibūdinimas galėtų būti suprantamas kaip VP, kurie patvirtinti tam tikrais sertifikatais ar kitais dokumentais.

⁵ <https://www.ekoagros.lt/ekologisku-produktu-gamybos-sertifikavimas>

1 pav. Tvarių investicijų dalis LKU grupėje 2024 12 31

7.5. Klimato kaitos ir perėjimo rizikos poveikis LKU grupės paskolų portfeliui

Remiantis išoriniais šaltiniais, ESG įtaka finansiniams LKU grupės straipsniams (teikiamoms paskoloms bei VP) vertinama juos reitinguojant nuo žemiausio rango, kai rizikos poveikio nėra ir iki didžiausio rango, kai rizikos poveikis didelis. Pasirinkta 5 rangai (žr. lentelė 2), kurie leistų kuo racionaliau įvertinti į kokią rizikos kategoriją/laispą patenka tam tikras finansinis straipsnis, remiantis geografiniais, sektoriniais ar kitais homogeniniais kriterijais.

2 lentelė. Fizinės ir perėjimo rizikos lygių struktūra

Rizikos pavadinimas	Rizikos apibūdinimas	Rizikos balas
Didelis poveikis	Fin. straipsnis, kurį reikšmingai veikia fizinė ar perėjimo rizika. Pvz., anglies kasyba	4
Padidėjęs poveikis	Fin. straipsnis, kurį veikia fizinė ar perėjimo rizika ir poveikis yra padidėjęs. Pvz., statybos veikla. Taip pat priskiriama, jeigu nėra galimybės/duomenų įvertinti poveikio lygio.	3
Nedidelis poveikis/vidutinis	Fin. straipsnis, kurio veikiančių fizinių ar perėjimo rizikų poveikis jaučiamas, tačiau poveikis nėra didelis	2
Nereikšmingas poveikis	Fin. straipsnis, kurio šiai dienai žinomomis aplinkybėmis fizinių ir perėjimo rizikų poveikis yra nereikšmingas	1
Nėra rizikos	Fin. straipsnis, kurio šiai dienai žinomomis aplinkybėmis fizinių ir perėjimo rizikų poveikio nėra	0

Atliekant poveikio rizikos lygių įvertinimą, pirmiausia, atrenkami fizinių ir perėjimo rizikų kriterijai, kurie yra vertinami. Fizinių rizikų kriterijai – potvyniai, sausros, miškų gaisrai, krituliai, šaltis, karštis, stiprūs vėjai, jūros lygio kilimas. Minėti kriterijai skaidomi pagal Lietuvos apskritis: Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus. Rizikos lygmuo gali būti žemas, vidutinis, aukštas arba jo visai nėra. Numatomas įvairių rizikos lygis ateities klimato sąlygomis (2031–2060 m.), remiantis *Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos, Klimato ir tyrimų skyriaus atlikta Klimato kaitos rizikų XXI a. viduriui studijos ataskaita*. Perėjimo rizikų atveju, vertinant juridinius asmenis, skaičiuojamas ŠESD lygis atskirai kiekvienam sektoriui, žemės ūkio atveju – išskiriama ekologinė ir ne ekologinė ūkininkavimo veikla, o fizinių asmenų atveju – paskolos tikslas (žemesnės/aukštesnės nei A klasės investicijos į turtą).

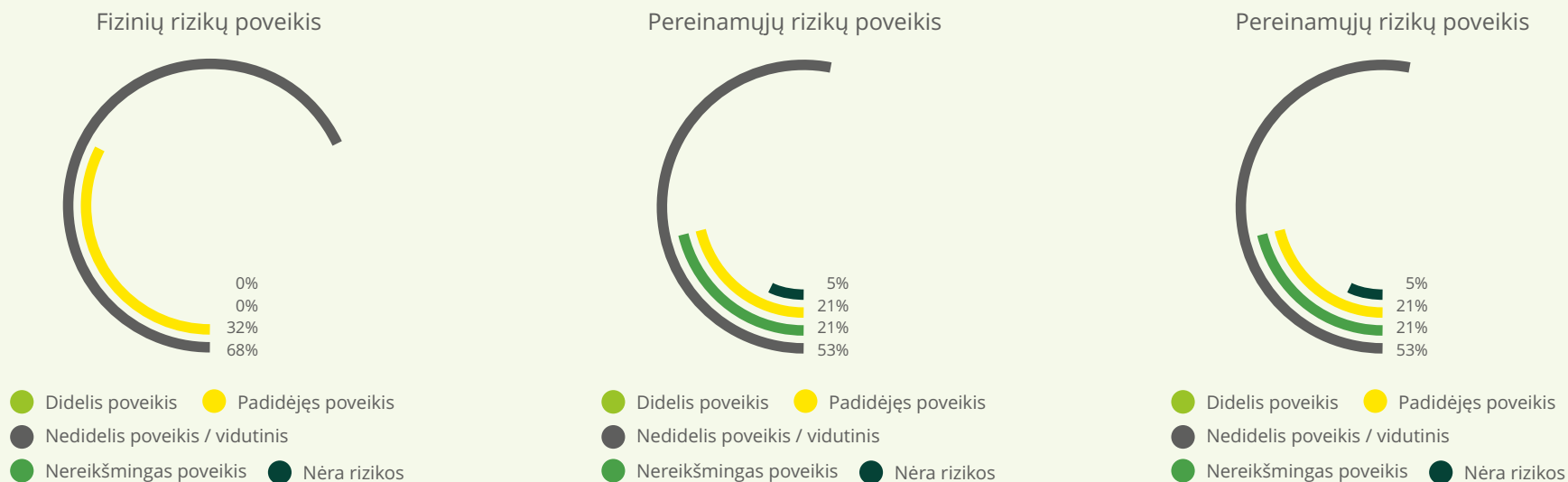
Antra, LKU grupės paskolų portfelis yra skaidomas į homogenines grupes, t. y. išskaidoma į segmentus, kuriuos panašiai gali veikti tiek fizinės, tiek perėjimo rizikos (sudaroma matrica):

- Verslo paskolos – skaidomos pagal sektorių. Fizinių rizikų vertinimui naudojamas Numatomas įvairių rizikos lygis ateities klimato sąlygomis (2031–2060 m.). Perėjimo rizikų vertinimui yra apskaičiuojama, kiek vidutiniškai tam tikras sektorius išskleidžia ŠESD, remiantis 2021 m. Lietuvoje veikiančių verslų duomenimis iš *Statistikos departamento*, bei kitais atliktais tyrimais ir šaltiniais.

- Fiziniams nekomerciniams asmenims skirtos paskolos su nekilnojamojo turto įkeitimu – pagal užstato adresą bei energetinio naudingumo klasę.
- Žemės ūkio paskolų atveju įtakos turi ar investicija buvo skirta ekologinio ar ne ekologinio ūkio plėtrai.
- Rizikos lygio nustatymui kiekvienu atveju įtakos gali turėti jei paskola yra identifikuojama kaip tvari (t. y. tvari paskola).

Fizinis ir perėjimo rizikos lygis yra įvertinamas atskirai, o vėliau įvertinamas galutinis rizikos lygmuo. Vertinant LCKU grupės paskolų portfelio duomenis, vyrauja nedidelio / vidutinio poveikio paskolos (žr. 2 pav.).

2 pav. Fizinių ir pereinamųjų rizikų poveikis LKU grupėje 2024 12 31

7.6. ESG rizikos krypčių išsiryškinimas

Paminėtina, kad ESG krypčių projektas buvo derinamas ir pristatinėjamas Kredito unijų vadovams 2022 ir 2023 m. Atsižvelgiant į LKU grupės pobūdį viena svarbiausių sričių yra socialinės atsakomybės diegimas, kadangi būdama patikimu finansiniu partneriu, Grupė itin aktyviai prisideda prie visuomenės finansinio raštingumo bei praktikų formavimo visuomenei, tačiau tiek poveikio klimatui mažinimas, tiek užtikrinta valdysena taip pat yra itin svarbios sritys. Susitikimų metu išryškintos šios pagrindinės sritys, kurios buvo derinamos kartu ir su darnaus vystymo tikslais (DVT-tikslai, nurodyti 2015 m. rugsėjo 25–27 d. Niujorke (JAV) vykusiame aukšto lygio susitikime, valstybių ir vyriausybės vadovų priimtame dokumente „Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų“. Dokumente yra nustatyta 17 darnaus vystymosi tikslų (angl. goals), juos sudaro 169 smulkesni uždaviniai (angl. targets), kurie apima daugelį politikos sričių ir skirti įgyvendinti iki 2030 m.):

1. Aplinkosauga (E)

Siekiant pagrindinio Paryžiaus susitarime priimto tikslo (iki 2050 m. tapti klimatui neutraliu žemynui), poveikio klimatui mažinimas yra viena iš ESG valdymo krypčių. Organizacijoje bus siekiama mažinti išteklių vartojimą bei paliekamą pėdsaką (angl. footprint), o finansavimo produktai bus orientuoti į teigiamą poveikį aplinkai, visuomenei ir ekonominiam augimui. Tai bus įgyvendinama per šias priemones:

- **Žalių produktų iniciatyvos** – siekiama kurti produktus, kurie leistų pasiūlyti palankesnes finansavimo sąlygas aplinkai draugiškiems sprendimams.
- **Tvarių projektų finansavimo didinimas** – ateityje numatoma įtraukti tvarių projektų koncentracijos stebėseną ir siekti Žaliojo turto rodiklį;
- **Išteklių vartojimo mažinimas** – toliau bus skaičiuojamas ir tobulinamas CO2 vertinimas, skatinamos kitos iniciatyvos, skirtos CO2 mažinimui.

Socialinė atsakomybė (S)

LKU grupė tapdama finansiniu partneriu itin aktyviai prisideda prie finansinio raštingumo ir „gerojo“ įvaizdžio / praktikos formavimo visuomenei, todėl labai svarbus vis didesnis visuomenės įtraukimas bei socialinės atsakomybės vertybių diegimas pačioje organizacijoje. Tai bus įgyvendinama per šias priemones:

- **Finansinių paslaugų prieinamumo didinimas** – finansinio raštingumo skatinimas per kokybiškas konsultacijas, iniciatyvas ir kitus projektus;
- **Nelygybės mažinimas** – skaidri atlygio politika, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir atgalinis ryšys per darbuotojų įsitraukimo tyrimus;
- **Bendruomeniškumo stiprinimas** – veiklos ir iniciatyvos, įtraukiant LKU grupės narių kredito unijas į regionų visuomenines veiklas, pagalbos ir finansinės paramos teikimą organizacijoms, savanorystės programas;
- **Darbuotojų įtraukimas** – vienodas atlygis už vienodą ar vienodos vertės darbą, nelygybės mažinimas ir įvairovės didinimas;
- **Socialinių vertybių diegimas per bendradarbiavimą ir partnerystę** – pirmenybė partneriams, prisidedantiems prie tvarios ir socialiai atsakingos veiklos skatinimo.

Valdymo (G)

LKU grupėje yra siekiama vadovautis atsakingais veiklos principais visuose organizacijos lygiose bei spręsti duomenų apsaugos klausimus. Išskiriamos šios prioritetinės kryptis – skaidrumas ir patikimumas, kurios bus įgyvendinamos per šias priemones:

- **Stiprinti atitikties valdymo praktikas** – nuosekliai tobulinti atitikties valdymo procesus, užtikrinant veiklos skaidrumą ir atitiktį teisiniams bei reguliavimo reikalavimams;
- **Stiprinti komandos kompetencijas** – organizuoti edukaciją ir mokymus LKU grupėje (mokymai, tvarkų pristatymai, žinių patikrinimo testai, susirinkimai ir aptarimai), siekiant didinti darbuotojų žinių lygį ir praktinį pasirengimą;
- **Užtikrinti duomenų valdymo saugumą** – užtikrinti tinkamą duomenų valdymo saugumą, reguliariai analizuoti ir vertinti IT sistemų tinkamumą bei įgyvendinti kibernetinio saugumo priemones, siekiant apsaugoti nuo galimų grėsmių.